

वाख 17 - 18

(त्रिरेतुवार अदबी मैग्ज़ीन)
जनवरी 2010 तु अप्रैल 2010

एडिटर
ओमकार कौल

सलाहकार मंडल
शम्भु नाथ भट्ट हलीम
रतन लाल शान्त
रूपकृष्ण भट
सुनीता रैना

व्यवस्था
रमेश रैना (प्रबन्ध)
अजय कौल (व्यापार प्रचार)

आल इंडिया कश्मीरी समाज
डी-90, सरोजिनी नगर, नई दिल्ली 110023

वाख 17 - 18

(त्रुटेवार अद्बी मैग्जीन)
जनवरी 2010 तु अप्रैल 2010

पब्लिशर

आल इंडिया कश्मीरी समाज, डी-90, सरोजनी नगर, नई दिल्ली 110023
email: aiksn@live.com

अडिटर

डा० ओमकार कौल, सी - 13, ग्रीनविव अपार्टमेंट्स, 33 सैक्टर 9, रोहिणी,
दिल्ली 110085 फोन 09811885545, 011-27556197
email: onkoul@yahoo.com

हकूक महफूज़

यथ मैग्जीनस मंज लेख वगैरु, इस्तिमाल करनु ब्रोह गछि लिखौर्य, तरजमुकार तु ए आई के
एसुक इजाजथ जोरुर ह्यनु युन।
कुनि ति (छाप सपुद्धमुतिस)लेखनस मंज. जॉहिर करनु आमुचि रायि सृत्य एआई कै एस या
एडिटर सुन्द इतिपाक आसुन छु नु जोरुरी।

कवर पेंटिंग: पी एन काचर्स

म्वल : (देश) अख अंक: 25 रु, सालानु: 100 रु, आजीवन : 1000 रु
(विदेश) अख अंक: 4 डालर, सालानु : 15 डालर, आजीवन: 150 डालर
इशतिहार: अँदर्यम कवर : 8,000 रु, पूर सफ़ु: 4,000 रु, औड सफ़ु: 2,000 रु
च्वबाग सफ़ु: 1,000 रु
चंद सोजनुक तु इशतिहारु खॉतरु पताह
ए आई के एस नाद
डी-90, सरोजनी नगर, नई दिल्ली-110023
दिलि न्यॅबरिस्यन चेकन गछन 40 रु अलावु आसनि

डी टी पी: RRR Enterprises

Plot No: 469/8, Sector- 4, Vaishali Gzb. U.P – 201010
+919718118282, +919718503047

प्रस: Joeffry and Bell Publishers, New Delhi

यथ अंकस मंज

वाख तु वचुन	ओमकार कौल	5
-------------	-----------	---

लेख

कॉशिरिस सकाफतस खास वैरिथ		
अदबस ज्नानन हुंद द्युत	शंभुनाथ भटट हलीम	7
ललद्यादि दोपनम मनस सजुन	बाल कृष्ण सन्यासी	22
लुकु भवनुच वैज	सोम नाथ भट्ट वीर	29
नुंदु र्योश	मोहन लाल आश	36

अफसानु

दैलील	रतन लाल शांत	39
फोटू	हरि कृष्ण कौल	41
पथगाम पोरुच जँमीन	गुलशन मजीद	47
कोकरि	त्रिलोकीनाथ धर‘कुन्दन’	50

शॉयरी

त्यलिच मस्तूर अजिच वुजमल	शंभुनाथ भट्ट हलीम	54
त्रे गजलु	गुलाम नबी नॉजिर	57
हयो इन्सानय!	त्रिलोकी नाथ धर कुन्दन	59
गजल	त्रिलोकी नाथ धर कुन्दन	59
पांछ रुबायि	मखन लाल कंवल	60
जु गजलु	सुनीता रैना पंडित	61
जु गजलु	महफूज जान	62

अदु याद मा रुद जु गङ्गलु	सोम नाथ भद्र वीर रोशन लाल भट रोशन	64 64
लोलु शॉयिरी	रसुल मीर	66
शुर्य अदब यकुत (पंचतंत्र मंजु)	प्रेम नाथ कौल अर्पण	68
स्वखन डुस सोन सी एम पी	रतन लाल शांत	71
तबसर ओमकार कौल, आँखरी फाँसलु (अफसानु सौंबरन) मुशताक अहमद मुनतज़िर		75
तुहुंद वनुन	मोती लाल नाज	79
यैमि अंकुक्य लेखन वॉल्य		80

વાખ તુ વચુન

કોંશિરિ જ્બાંન્ય તુ અદબસ પોછર દિનસ મંજ છુ વારયાહન અદારન હુંદ
રોલ રૂદમુત। યિમન મંજ છિ કેહ અખબાર, રિસાલુ, રેડિયો કશ્મીર તુ
શ્રીનગર દૂરદર્શન શૉમિલ। કેહ અદબી રિસાલુ રૂદ્ય છપાન તુ બંદ
ગછાન। અમાપોજ શીરાજુ તુ અનહાર રૂદ્ય બરાબર નેરાન। વિજિ વિજિ
દ્રાયિ કેહ હપ્તુવાર અખબાર તિ, યિમન મંજ રૂદ બસ સંગરમાલ
પેતિમ્યવ પાંચવ વેરિયવ પેઠુ લગાતાર છપાન। વ્ઘેદ છે જિ યિ રોજિ
બ્રોકુન તિ જોરી। કેશીરિ નેબરુ તિ રૂદ્ય કોશુર સમાચાર, ક્ષીરભવાની
ટાઇમ્ઝ, આલવ વગ્ાર કોંશિરય બાંગય દેવનાગરિયસ મંજ છાપાન। વાખ
છુ વૉહિદ અખ અદબી રિસાલુ યુસ પેતિમ્યવ ચોરવ વેરિયવ પેઠુ લગાતાર
નેરાન છુ। અથ પોછર દ્યુન છુ જસુરી।

યિ છે ખોશી હુંજ કથ જિ કોંશિર જ્બાન આયિ હાલ હાલુય
અૃથિમિ જમાંચ તામ અકિ લોઝમી મજમૂન રંગ્ય રિયાસ્તુક્યન સરકારી
તુ ગોર સરકારી સ્કૂલમ મંજ રાંયિજ કરનુ। યિ જ્બાન ડેંહિમિ તામ
પરનાવનુચ કૂશિશ છે જોરી। અમિ સત્ય મેલિ અથ પેઝ્ય પોઠ્ય પોછર।
યિ છે રિયાસ્તુક્યન કેંચન કાલિજન મંજ પરનાવનુ યિવાન, તુ
યુનિવર્સિટી મંજ છિ ડિપલોમા તુ એમ૦ એ૦ ક્લાસ બ્રોહ્ય ચલાન।
યિથય કુન્ય ગુંધ. યિ જ્બાન સરકારુક્યન મુકાંમી લ્યકટેન દફતરન
મંજ તિ રાંયિજ ગછુન્ય। અમિ સત્ય મેલિહે અથ જ્યાદય પોછર।

કેહ દોંનિશાવર તુ અદીબ છિ વન્ય કોંશિરિ જ્બાંન્ય ક્લાસકી
જવોન્ય હુંદ દર્જ દ્યાવનુચ મંગ કરાન। તિમ છિ દલીલ પેશ કરાન જિ
અથ મંજ છુ અદબ સ્યઠા પ્રોન તુ અથ છે તોછુ યિ જાય પ્રાવનુચ। યિ
મંગ રોજિ તોલી કામયાબ અગર અથ જ્બાંન્ય ગવડુ રિયાસતી સરકાર
સરકારી કામિ કારસ મંજ વરતાવિ, તોલીમી અદારન મંજ અથ દર્જ

मेलि, तु मीडयाहस मंज हुरि अम्युक इस्तिमाल । अथ मंज छि रोजानु अखबार छपुन्य ज़रूरी ।

यथ शुमारस मंज छि कैह लेख, अफसानु, शॉयरी, लोल शॉयरी हुंद्य नमून, शुर्य अदबुक्य नमून तु तबसरु दिनु आमुत्य । पनुनिस सिलसिलवार लेखु किस त्रैयिमस तु ऑखरी कुस्तस मंज छि हलीम सॉब कॉशिरिस अदबस तु सकाफतस मंज ज़नानन हुंदिस दितिस व्यछन्नावान । सन्याँसा सॉब छि ललुद्धि हुंदिस सॉनिस सॉचस बदि कडान तु अथ दल दिवान । वीर सॉब छि लुकु भवनुच कैज हुंज ज़ानकाँरी पेश करान । आश सॉब छि नुंद रेश्य सुंज़ि जिंदगी तु तिहंदिस दितिस ज्यव दिवान ।

अफसानु छि अलग अलग मोजूहन सृत्य वाबस यिम जन असि च्वपौर्य नज़िर छि गछान । अफसानु लेखनवॉल्य छिः रतन लाल शांत, हरि कृष्ण कौल, गुलशन मजीद, तु त्रिलोकीनाथ धर कुंदन ।

ऑजिचि शॉयरी हुंद्य नमून छि अलग अलग नैहजन हुंद्य चारनु आमुत्य । शॉयरन मंज छि शॉमिल: हलीम, नॉजिर, कुंदन, कंवल, सुनीता पंडित, महफूज्ज जान, वीर, तु रोशन । कॉशिरि शॉयिरी हुंज़ि म्बलुल्य रेयवॉयच मंजु छि रसुल मीरनि ज़ु नज़मु पेश । यिथय कुन्य छु शुर्य अदबु मंजु प्रेमनाथ कौल अर्पण सुंज नज़म चारनु आममुच्च घ्वस पंचतंत्रचि अकिस कथि नज़मावान छि । यथ मंज छु अकि किताबि हुंद तबसरु ति शॉमिल । शांत सॉबुन अख मशहूर सिलिसलवार कालम ‘स्वखन डुस’ ति छु शॉमिल ।

मे छे व्वमेद जि परनवॉल्य सोजन पनुन्य राय यथ शुमारस मुतलख तु ऑदीब सोजन पननि रचनायि छापनु खॉतरु ।

ओमकार कौल

एडिटर

લેખ

કોંશિરિસ સકાફતસ તુ અદબસ જ્ઞાનન હુંદ દ્યુત શમ્ભુનાથ ભટ્ટ હલીમ

વુનિસ તામ આવ અથ અનવાનસ તહત યિ વનુનુ જિ કોંશિરિ હુંદિસ પરાતની ઇતિહાસસ મંજ કિથુ પોઠ્ય છુ સંસ્કૃતિ હુંદિસ દાઁયિરસઅંદર કોંશિરિ જ્ઞાંન્ય તુ લુકુ અદબસ ફકત જ્ઞાનવ તુ આમ કોંશિર્યવ(યિમન મંજ મજૂર , અનપદ તુ ગૃસ્ય શૉમિલ ઑસ્સ્ય) રોંછ વેંરિથ તુ સગ દિથ પોછર કોરમુત। ડેકુ પ્યટુક (અમીર તુ અશરાફ) વર્ગ રૂદ હર હમેશિ યા તુ રાજુ સી હુંજિ જિંડગી લોટ રેટિથ દૃહકશી કરાન તુ નતુ હમલાવરન હુંજ પોર્વી કરાન। તવોરીખ છુ ગવહ જિ વેંશીરિ યીચુ લતુ મોડ હમલાવરવ તુ જોબિરવ વેંર તીચુ છે ભારતુચન સ્યઠુહ્ય કમન જાયન માંડ સપુજમુચ્ચ। તેથ્ય અંદર મૂલન સગ દિનુક હક કોંસિ નખુ વોલ , તિમન મંજ છુ સરિફિહરિસ્ત જ્ઞાનન હુંદ બોગ રૂદમુત।

યિ સિલસિલુ રૂદ અજ તામ જારી। મગર ગવલોમી હુંદિસ તવીલ દોરસ મંજ (યુસ દંહિમિ સદી પ્યઠુ વુહિમિ સદી હુંદિસ ગવડસ તામ ચલુવુન રૂદ) તુ યથ અંદર સંસ્કૃતુ પતુ ફાર્સી , ઉર્દૂ તુ ગ્રીજી જ્ઞાંન્ય ક્યો અદબ રાજસી હુંજિછત્ર છાયાયિ તલ (સરપરસ્તી તલ) ફાંફલાવનુ આયિ। રૂદ કોંશુર બોલ ચાલ તુ અદબી ક્યો સકાફતી મીરાસ રસુ રસુ તિથિ આયિ કાડ કડાન જિ અમ્ય હ્યેચ રાજ દરબારસ સુત્ય હમસરી કરનુચ દ્યમથ કરુન્ય। અદુ તથ અપભંશવ વ્દુભવ દ્યુતા, કિનુ વક્તુક્યો સૂફી તહરીકવ પ્રેરના વેંર-યિ કથ છે સ્યદ જિ કોંશિર સંસ્કૃતિ હ્યેચુન પનુનિ મખસૂસ આયિ વ્તાલુન્ય। રાજ દરબારચન જ્ઞાંન્યન ખસુ કીફિયત તુ નજાકત સરકાર્ય સરપરસ્તી તલ મ્વયસર

ऑस सॅ वॅर वारु वारु कॉशिर्य रैयतन (प्रजायि) ति पनुनि कूशिशि तु इस्तेदादु किन्य पनुनि ज़बॉन्य तु अदबस मंज़ पॉदु। अथ आव त्युथ पॅर्यफाह दिनु ज़ि कुनि कुनि शोलेयि यि फारसी तु संस्कृतु खोतु ति ज्यादु जान पॉठ्य। ललद्यादि हुंद्य वाखतु नुंद बबु सुंद्य श्रुक्य छि अम्युक अख टाकारु सबूथ। यिमन शाहकारन लरि लोर आयि वारयाह फार्सी, संस्कृत तु अपभ्रंशं तसनीफु वजूदस मंज़ , मगर युस कबूलि आम(लोक प्रयिता) यिमन द्वन रचनायन (तखलीकन) हॉसिल सपुद , सु छु हॉविथ दिवान ज़ि आवाज़ि खलुक छु हर हमेशि सरस, खास वॅरिथ येलि तथमंज़ सॅन्य तु गॅन्य सरार आम-फहम अंदाज़स मंज़ व्योपिथ तु श्रेपिथ आसन। यिथु वॅन्य माजि हुंदिस द्वदस मुकाबलु सतुजाव सुंदि बापथ बैयि कांह द्वद बराबरी ह्योकि नु वॅरिथ तिथय पॉठ्य ह्योकि नु माजि ज्यवि हुंद मुकाबलु कांह व्वपर ज्यव वॅरिथ। यि करामात वॅर कॉशिरि शॉयिरी हुंद्य अम्य दॅसलाबन।

ज़मानुचव व्वतलबुजव द्युत नु अवामुचन कूशिशन व्वतलनु ,मगर य्वसु जितिन्य बुतराँच हुंदिस सीनस मंज़ पैयि तु फांफलेयि तथ ह्योक नु कांह पतु छ्यवराँविथ ति। कालु च़खरन कुत्य फोल्यमुत्य तु फवलुनय अदबी पोशि कुल्य आसन मूल प्रॉटिथ फना वॅर्यमुत्य तम्युक नेब कति लबव अँस्य , मगर सॅदियन हुंद्य फेरनदित्य असि अमि रँग्य वारयाह शाहपार –यिमव सॉन्य सथ रँछ। बडशाह सुंदिस दोरस मंज़ आयि कैह कॉशिरि तखलीकु वजूदस मंज़ , मगर वखतुक्य तूफानन नियि तिम डविथ।

अति ब्रोह कुन छु जगत ज़ानान ज़ि मलिका हबुखोतूनि तु अर्निमालि किथु कॅन्य ओन कॉशिरिस मंज़ दिलसूज़ी हुंद स्वनुहॉर्य दोर। यथ सुत्य सुत्य रवपु भवानि हुंद सिरी कलाम ति लल द्यादि हुंज़ि मर्यादायि पॉर्वी करान र्लद।

મ્યોન જેરિ બહસ મજમૂન છુ અદબસ તુ સકાફતી હુંડિસ દોયિરસ મંજ જ્ઞાનાન હુંદ દ્યુત, તવય છુસ બુ સિરિફ જ્ઞાનુ શૉયિરાહન હુંદુય તજકિરુ કરાન। શેખુલઆલમ નૂરુદીન વલી(નુંદ બબ) સુંદ્ય પાયિ બેંડ્ય મુરીદ અગર વારયાહ થૈંદ્ય દર્વેશ ઑસ્ય જ્ઞાનાન હુંડિસ વર્ગસ મંજ તિ રૉજ નુ તિછ કાંહ કમી યેતિ જન નુંદ બબ સુંદ્યન શ્રુક્યન હુંદ તૉસીર શૉયિરાનુ કલામુ કિસ સૂરતસ મંજ જ્ઞાનાવ દેસ્ય તાબાન રૂદ નુ। અથ સિલસિલસ મંજ છુ સ્વર્ગી મૂતી લાલ સાકી સુંદ હજરતિ શેખ સુંજિ મ્વખ્સર હાલાતિ જિંદુગી ઉન્વાનુક અખ મજમૂન, કોંશિરિ શીરાજુ રિસાલ;જિલદ 15,શુમારુ 2 સન 1978) થસ મંજ છપ્યોમુત છુ યિ બાવથ કરાન જિ હજરતિ શેખ સુંદ્યન ખલીફન હુંદ્ય નાવ છિ યિમ(યેતિનસ કરુ બુ જ્ઞાન ખલીફાહન હુંદુય યોત નાવ બયાન)। શામ, બી બી (પુશ્કર) બિહત બી બી (જોલુસ) શંમુ બી બી (ક્રારિ શરીફ) વલી બી બી , સલા બી બી।

શીરાજુ કિસ અંથ્ય શુમારસ મંજ છુ જિનાબ રસુલ પોંપુર્ય સુંદ નુંદ રેશ્ય સુંદ્ય ચાઠ તુ તિહુંદ કલામ ઉન્વાનસ તહત યિ તજકિરુ યિવાન—બહિત બી બી તુ દહિત બી બી –યિમન છિ ચાટુ દ્યદુ યા ચાટુ કોરિ વનાન યિમુ આસ, દ્રબિ ગામુ કિસપઠવોર્ય સુંજુ કોરિ। યિમુ આસુ અકિ દ્વદ્ધ હમશિયોરિ બીરૂહુ હંદ કડાન। અપોર્ય દ્રાયિ હજરતિ શેખ સાઁબ તુ વોનુખ તિમન-હંદ કડાન કડાન છિવ કેમ્ય ક્રૂલ તિ મારાન। તિમવ વોનુસ દર જવાબ આસા હ્યાથ છુખ સાસા કતરાન, કથુ છુખ કરાન ફવલુવનિ વુઠે। દપાન અથ પ્યઠ ત્રોવ નુંદ બબન નીજ સબ્જી તિ ખ્યેન્યા। પતુ ઑસ્ય તિમ સબ્જીયન હુંદ્યજાજરેમુત્ય વુઠુર ખ્યવાન।

रैश्युत फॉलावनस तु फांफलावनस मंजु छु रैशन हमशानु
रैश्य ज्ञानव बीब द्यदि तु जईफाहिति थ्यकुन लायख किरदार
अदा कोरमुत।

अमि पतु छे हबु खोतून तु अर्निमाल पनुन्यन गीतन तु
ग़ज़लन हुंद म्वलुल सरमायि पेशकश थाँविथ कॉशिरिस अदबस
कलासिकी वर्गस मंजु शाँमिल करान। लल द्यदि हुंज वाख
परंपरा छे रवपु भवानि हुंदि रुहाँनी कलामु सुत्य न सिरिफ बहाल
रोजान, बल्कि छे बैयि हन नेछिनावनु यिवान। यिमन सारिनुय
ग्वनमाथ ज्ञानन हुंजु शारु सौंबरनि छे कॉशिरिस अदबी
मीरासस पोशावन्य बरकथ करान।

हुपॉर्य छु लूकु मोत ति , यिमन मंजु ज्ञानन हुंद वर्ग
खास दरजि छु थावान , लगातार पनुनि मादरी ज्बाँन्य कॉशिरिस
ल्वलुमतु लाय करान। अम्युक सबूथ छु सु लुकु अदब, युस
वनवनु , हो हो (*lullaby*) लीलायि, न्यदु बॉथ, बड्यन द्वहन
हुंद्यन ग्यवुनन , वचनन, तु लडीशाह बेतरि सूरतन मंजु स्वलब
(द़स्याब) छु। मर्सियन , मनकबतन, मुनाजातन तु मजहबी क्यो
समाँजी तु हकीकतु क्यन शारु गंजीनन हुंद युस विरसु असि
बागि आमुत छु , सु छु हॉविथ दिवान जि कॉशिर्यव ज्ञानव कूत
बॅरचर छु पनुनसि बोलबाशस कोरमुत।

यकीनन छु यहय घुत यैम्य तबकुकि तुरनयार तु परद्यन
हुंदि दबावु बावजूद कॉशिरि ज्बाँन्य जिंदु रोजनुक मोकु घुत।
नतु थवेयि नु मुखॉलिफ दर्य अम्युक न्याल गालनस मंजु कांह
कसर।

कुनवुह शथ तु वुहिम सदी ईसवी छे कॉशिरि जबाँन्य तु सकाफतु (संस्कृति) बापथ नवि जायिनुच(renaseance) विजा सूफियानु तु रूमानवी शॉयिरी युस काड मसनवी तु लीलायन हुंदिस सूरतस मंज अथ वख्तस दोरान कोड तॅम्य कॅर कॉशिरि लिसॉनी चमनज्ञार खाँतरु स्यठहय साज्ञगार आँझ्न तयार। हालांकि जबाँन्य हुंदि फबनु-फांफलनु खाँतरु युस बुनियाँदी मसालु (मिसाले रस्मिखत, सिन्फि, स्वखनुक्य अंदाम, तु अनहार तु लफजु राशिच खसूसियत अमिच बुनियाद दर्रावनु खाँतरु दरकार ओस सु ओस वुनि तलाश सपदनय मगर पाहु वर्दनस मंजुय सही युस शूबिदार अनहार कॉशिरि जबाँन्य पानुनोव –तॅम्य कॅर अमि बापथ सँ वथ हमवार येम्युक रवख अथ अख बरपूर, बागि बँरुच तु अव्वल दजर्चि जबान तु अदब बनावनुकिस मंजिलस कुन पकुनाँविथ ह्वोक। अगरचि यि दोर सियाँसी एतिबारु कॅशीरि मंज गटुङ्गल्युक तु थपल हुस्युक दोर ओस, ताहम रुद आम कॉशुर बैशूक्य पॉठ्य पनुनिस सकाफती मीरासस राँछ करान तु सगुविथ बरजस्त थावनुच व्वथ-छाठ करान। अमि मसबत नहजि हुंद पय छु असि तमि सातु लगान येलि महजूरन चोधरी खुशी महमद नॉजिर सुंजि मुनज्जुम करिमचु उर्दू अदबी मुशाँयिर तु महफिलि मंज अख कॉशुर बाँथ परनुच ऑजिज्जी जँहिर कॅर। यि ऑस सकाफती बेदौरी हुंज जितिन्य येम्य रोतलि मंजुय सॉरिसुय कॅशीरि जूल कोर। यि अदबी मुशाँयिरु चल्यव शहरु किस अकिस शॉमियानस तल, मगर अमि राँच हुंद पगाह गव बागि निशातु के गुलो-नाज़ करान करान व्वलो-कि कॉशिरि नगमु सुत्य अचानक बेदार। यि बाँथ

पोत वुछान-वुछान कॅशीरि हुंद्यन च्वन तरफन तु कॉशिर्य अवामन
कोर अथ न्यहायत शूबिदार स्वागत।

अम्य तवॉरीखी वाकन तुल कॉशीरि अदबु तु सकाफतु
किस मूजूदू कालस दस। महजूर सुंद नोव आहंग बन्यव नवि
दोरुक बुलंदबाग आलव। कॉशिर्य अदबन द्युत अमि पतु लरि
फिरुन —यि ज्नन प्रथ काँसि व्योद छु मगर येमि मखसूस तब्दीली
हुंद मे जिकिर करुन छु सु छु कॉशिर्यव ज्नानव कॅर पनुनि लुकु
—अदबु याने वनुवनु , रवि , हो-हो , तु बैयव सन्फि स्वखनव
बापथ नॅव नॅहज यखतियार। तिहिंद्य अम्य दित्य अन्य कॉशिरिस
अवामस मंज नॅव बेदौरी। कॉशुर माहोल लोग नोवुय पयाम तु
कलाम छावुनि। ग्वडु ग्वडु रुद रुमॉनी शॉयिरी हुंद रोश। रसूल
मीर तु महमूद गॉमी ऑस्य अमि दोरुक्य मकबूलि आम शॉयिर।
‘रिंदु पोशमाल गिंदुने द्रायि लो-लो-शूबि शाबाश चानि पोत छायि
लो लो खोर कॉशिर्यव ज्नानव नट्यन तु नार्यन। महजूरन ति
रॅट ग्वडु यिहय लय।

मगर वुहिम सदी रुज नु रुमॉनी तु मजँजी अशकस
तामुय महदूद। आलमी सोथरिस , कोमी सतहस , तु सियॉसी
क्यो समाँजी दौयिरन मंज द्युत कालु चँखरन त्युथ वलगवतुन ज़ि
प्रॅन्य दर-देवार आयि आवुसिथ ब्वन लायिनु। आलमुक्य खबर
कुल्य मुलुख गयि ग्वडुनिकि तु पतु दौयिमि आलम गीर जंगु कि
असरु सुत्य गुलॉमी हुंद्य पनुन्य ज़ोलानु फुटरावनस प्यठ आमादु।
भारतन ति कोड काड तु वंदे मात्रम तु सारे जहां से अच्छा
हिन्दोस्तान हमारा —कोमी तरानव कॅर क्रंजन मंज जिंदुगी हुंज
तहरीक पॅदु।

कॅशीरि ति ओस अमि नवि तरानुक सदा कनन गोमुत |
महजूर हिव्य शॉयिरन घुत अमि सृत्य मुतॉसिर सपदिथ थदि
थदि नारु:-

व्वलो हा बागवानो नव बहारुक शान पॉदा कर
फ्वलन गुल घथ करन बुल बुल तिथी सामानु पॉदा कर।
आॅजिज्जी त्रावनुक इसरार कॅरिथ वोन शॉयिरि कशमीर
महजूरन;—

बुन्युल कर, वाव कर गगरायि कर तूफान पॉदा कर
अमि ग्रजि हुंद असर प्यव कॉशिर्युक मारु मोत थवन वाजिन्यन
ज़नानन प्यठ स्यठाह सोन। चुनांचि अमल कालुक्य लुकु बॉथ,
यिम कॉशिरि ज़नानि हुंद चुबिंद सिन्फी स्वखन छु, आयि शद-ो-
मदु सान बारसस |

लुकु बॉतन हुंज कॉशिर रेवायथ छे थजि तु मानि सॉव्य
शॉयिरानु रमुज तु कनायातव सृत्य तीच लबरेज , जि इनसान छु
ग्वतन गछान जि यि सिन्फि स्वखन कमव बाहोश पयपुर्दकार
ज़नानव छु शूरमुत तु पुरमुत, हालांकि हकीकत छे यि जि लुकु
बॉतन हुंज सॉन्य वरासत छे गर ग्राकुन्यव , ज़नानव पडीन न
आॅसिथ ति फिल बदीह व्वपदॉवमुच तु रँछरॉवमुच। बाजे छु सोन
लुकु बॉथ थदि पायिचि शॉयिरी सृत्य हमसरी करान। नमून
वुछिव;—

माहरैनि हुंदि वॉरिवनेरनु विजि यैलि ज़नानु वनुनावान छे;—

जिगरे थोद तुल बुमु कमानय
डाय सास लुख हय गयि देवानय |

हेरि खस पनुने कुठि बैह वारय
 युथ नय स्वनु तोर लबु लगुनय॥
 डूल्य पकुनॉज्यव रुजी रुजी
 मसुलन माने बूज्य बूजी॥

सोंतु कि आव-आवु विजि छे वनुवन गरि वनान;-
 नोव हय नवरैह सोंथ हय आवय
 यि कुसुय देदिये बोय म्योन आवय ।

लुकु बॉतन हुंद कॉशिर्युक खज्ञानु छु लग-बग त्यूत बोरुत यूत
 कॉशुर शॉयिरी हुंद सरमायि छु तु यि छु बेशतर जनानन हुंद
 द्युत । अथ मंज छु त्युथ इजहारि बयान युस शॉयिरी हुंद्यन थद्यन
 पयमानन हुंज बराबरी करान छु।

कॉशिरि जबॉन्य , अदब तु संस्कृति (सकाफतुक) युस
 म्वलुलसरमायि तवॉरीखन तु लुकु अदब रैवॉयिच्व तु रीच्व रँग्य
 मूजूदु दोरस ताम असि बागि आव, तम्युक वारयाह थ्यकुन
 लायख बोग छु जनानन हुंद द्युत। यि यकरार छु यैमि कथि हुंद
 जोरदार तकाजु करान जि जिंदुगी हुंद्यन तमाम पहलूहन घ्ठ छु
 जनानन हुंद हक न सिरिफ जॉयिज , मोकूल तु अहम बल्कि छे
 अथ मंज दरंगी अख नाकॉबिलि मॉफी सरासर जबुर तु
 जुलुमगरी।

शायद छु अमिय व्वन्य गाशदार तु बेदार जनानन हुंद
 नन्यर होकूकन मुतलक बागि याने आम मर्दन अख चलेंजबासान।
 शुकुर छु जि अमि नैहजि छे नु हॉबतनाख मनफी शकुल रँटमुच।

येमि आयि कॉशुर ज़नानु वर्गअदबी तु सकाफती सरगरमी सुत्य
दुचार सपुदमुत छु सु छु ख्वश कुसमती किन्य लबो लहजि
एतिबारु एतिदादु प्यठ बैयि छु रेवायत शिकनी निशि लोबुया।
गॉलिबन छु ख्वह्य मस्बत ज़ज़बु दिलस मंज थैविथ कॉशिरि
ज़बॉन्य हुंद मूजूदू नॉमी तु पायि बोड शॉयिर प्रोफेसर रहमान
रॉही भारती ज्ञानपीठ यनामु रटनु विजि पनुनिस तकरीरस मंज
बैयव कथव अलावु यि तबसरु करान;-

“कैशीर तु कॉशिर ज़बान छे खास कैरिथ यथ मामलस
मंज बागिवान ऑसमुच जि अमि छे विजि विजि वारयाह तिछु
ज़नानु शॉयिरायि पॉदु करिमचु यिमव कॉशिरिस अदबस नॅव्य
जहात(तर्फात) दिथ शूब छे बडॉवमुचा ललघादि यथ (रहस्यमयी)
पुर-इसरार परंपरायि नल-नख शीर्य तु ल्वलु ख्वल कोर
सदौहिमि सदी हुंजि शॉयिरा रवपु भवानितु अजिकि वखतुच्यव
ज़नानु शॉयिरहव श्रीमती निर्मला रैनायि, ज़यीफा ज़ीवर तु मोहनी
कौलि कैर तमी परंपरायि हुंज पॉरवी। सुती कोर संसारी
लोलचि तु आम जिंदगी हुंद्यन असली मसलन हुंजि कॉशिरि
शॉयिरी शुरौहिमि सदी हुंजि शॉयिरा हबु खोतूनि तु तस पतु
अनर्मिलि बँचर। यि शॉयिरी योदवय वारयाह ब्रोह वजूदस मंज
आयि ताहम छु अमि अजिचन ज़मानुचन नसिवाँनी (ज़नानन
हुंद्यन) सरोकारनविहातु कोरमुत। अजकल छे नसीम शफाई तु
तु सुनीता पंडिथ हिशिजनान शॉयिरा यिमु जदीद निसवाँनी
नॅहजनतु हमकाल हेसागॉहीयन हुंज तरजुमाँनी करान छे।”

रॉही सॉबुन यि बयान छु मोकु- महलु मुताँबिक स्यठाह
छोट ऑसिथ ति यि चेनुवन दिवान जि कॉशिरि ज़बॉन्य तु

અદબસ શેરનુ પોરનુ વાલ્યન જનાનુ કલમકારન હુંજ પંગથ છે ન
સિરિફ તેદાદુ રંગ્ય બડેમુચ બલિક છે ખૂબિયવ તુ મર્તબુ એતિબારુ
તિ થયકુન્ય લાયખ બનેમચુ ।

ચૂંકિ સ્યાનિસ મોજૂહસ છુ જનાનન હુંદિસ દિતિસ તુ
હકસ સુત્ય વાસ્તુ , તમિ કિન્ય થાવુ બુ પનુન દોયિરુ તુથ્ય તામ
મહદૂદ ।

યનુસન 1990ઈંપતુ કેંશીરિ આતંકવાદન (militancy)
છે ઠ કેંડ તુ કેંશીરિ હુંદિસ અકિસ બેંડિસ બારુ વર્ગસ , યથ મંજ
બેશતર કોંશિર્ય બટુ શાંમિલ છિ, પનુન ટોઠ ગરુ –બાર તુ જ્યનુ-
વાર ત્રાવનસ મજબૂર ગછુન પ્યવ , તનુ સ્યૂલ કોંશિરિ જબોન્ય ,
અદબસ તુ સકાફતસ દ્વન કોંશિર્યન પોરવકાર વર્ગન હુંદ, યિમન
બદકુસ્મતી કિન્ય બાલુ અપોરિસ્ય તુ બાલુ યપોરિસ્ય કોંશિર્ય વનુન
આવ , લોલ તુ મારુમોત । ગવડુ ગવડુ ગયિ વાદી મંજ બકોલિ
રહમાન રાંહી અખ તવીલ રાથ હોવી તુ સકાફતી સરગર્મિયન લોગ
ચાંટ્ય ગંડ । યેલિ મર્ગન ફરુન હ્યોત , ગ્યવુન-ગિંદુન , સ્વરુન-
સોંચુન કુસ સના હૈયિ હે મટિ । મગર ગિર્દબાદ ઓસ્યતન યા
ગિર્દાબ, નાર ઓસ્યતન યા અંધીર્ય , વચ્છુત છુ સુલિ-ચીર્ય , બૈયિ
તાહ બિહિથ દ્વારદિશ કિસ શોગુલસ સુત્ય આવરાન । આતંગવાદુચ
ટાસુરારય હમેયિ હના તુ કોંશિર્ય સરકાર્ય ઇન્ટિજામિયાહન હ્યોત
તહજીબી , તૉલીમી, સકાફતી, તુ સમ્ભોજી હમવારીયન હુંદ બૈયિ
રવનુ જ્વનુ કરુન । ચુનાંચિ ગયિ કશમીર યૂનિવર્સિટી , કલચરલ
અકાદમી, તુ ગોર સરકારી સમ્ભોજી તનજીમુ બેદાર તુ તિમવ હ્યોત
અદબી ક્યો સકાફતી સરગર્મિયન વ્દુબવ દ્યુન । અમિ બાપથ
વસીલ બર પૂર તુ ખુલુ ડુલ યાફત રોજનુ કિન્ય યુસ નતીજિ બ્રોંહ

कुन आव सु बागि बोरुत आसुन ओस लॉजिमी, मगर बालु यपारि
 यिम लूख वतन व्यलॉव्य गॅछिथ स्यकि सँहरावन तु ग्रुशमु क्रायन
 मंज बे सर-ो-सामान दर-बदर गयि, तिमव युस करिश्मु हॉविथ
 द्युत तथ प्यठ गयि सॉरी शेशादर रूजिथ । तिमन ओस वाक,य
 रावन त्योल । तिम गयि जॉन्य ति तु मॉल्य ति , अमापोऱ्ज तिम
 यैमि खमीरुक्य परवरदुम आँस्य तँम्य द्युत न तिमन जान कनी
 हुंदसि हालतस मंज ति पस्त गछनु । तिमव मॅशरोव नु पनुन वीद
 पाठ ;-

“माता भूमि पुत्रोअहम प्रथवी;॥” (बुतराथ छे मै मॉज तु बु
 छुस माजि जमीनि हुंद पौथुर)

मायग्रंट नाव दिथ येलि तस यि बैहनावनु आव जि चु न
 छुख गर्युक तु न पदर्युक —तसुंद्य गॉरतन कोर नु बदहॉली हुंद
 यि तानु गवारु । जिंदु रोऱ्जनु कि तछि बछि बावजूद न त्रोव तँम्य
 शार्दा मातायि हुंद मॉर्यमोंद दामानु तु न मॅशराँव तँम्य माजि
 कॅशीरी हुंज सकाफती, रुहाँनी तु तहजीबी वरासत । वुनि ओस
 नु तस दु वोख बतु म्योड जुर्योमुत मगर तँम्य न्युव हारी पर्बत, ,
 माजि रॉज्ञायि हुंद तुलमुल, तु कॉशिरि संस्कृति हुंद्यन बैयन
 पवित्र अस्थापनन हुंद प्रतिबम्ब(अक्स) येति व, तति तॉमीर कॅतिथ
 तु हॉविथ द्युतुन जि कॅशीर छे सॉन्य तु अस्य छि कॅशीरि हुंद्य ।
 असि थोव याद —सॉन्य शॉयिरि इन्कलाब अब्दुल अहद
 आजादन क्याह वोन;-

कलहन गनी तु सफों सॉराब कॅर्य येम्य आबन
 सुय आब सानि बापथ ज़हरे हिलाल आस्या?

कति सरकॉर्य खऱ्जानु तु कति वतन वैलॉय लुकन हुंद म्वछि
फोल। मगर रावन त्योल येलि तेलान छु सु छु नु पसहैमथ गछनु
दिवान। चुनांचि वुछ आलमन जि छर्य अगर म्वठ वैटिथ हलु
करन तिम क्या हैकन कैरिथ। वुनिकिस छि जैमि सान
भारतुक्यन तमाम मर्कजन प्यठ कौशिर्य रेतुवार, हफतु वार तु
सैमाही रिसालु (माहनामु) शाया सपदान, यिमव सोदरु बलव
अपौर्यम्यन मुलकन ताम ति विहातु कोरमुत छु। कॉशुर आव न
त्यूत नस्तालीखु किन्य नेछिनावनु यूत नागरी अछ्रवैतरिस मंज
छपेमुति मवादु देस्ययि स्वलब सपुद। कॉशुर समाचार, नाद,
आलव, कॉशुर मिलचार, खीर भवाँनी टाइमुज, स्वंदर वाँनी,
व्यतस्ता, व्यचार, मार्तड, वाख, कॉशयर गजट बैयि खबर कुत्य
ल्वकुट्य क्यो बँड्य किताबचि तु रिसालु छि बाकॉयिदुगी सान
कौशिरि जऱ्यांन्य, अदब तु सकाफतुच तरजुमाँनी करान। यिथय
कन्य आयि शक्सी तोर तुसमनबलव देस्य ति वारयाह दसतावेज
कौशिरिस मंज छाप करनु। तिमन हुंज ग्रंद करुन्य छि मुशकिल
मगर अथ सॉरिसुय आवरेरस मंज युस द्युत कौशिर्यव ज्नानव
अथ वखतस दोरान लूकुमैतिस आयितन थोव तम्युक म्वखसर
तज्जकिरु करुन छु म्यानि यैमि मोज्हूक खास मुदा।

नागराद अदबी संगम छे जैमिक्यन कौशिर्यन लिखार्यन
हुंज अख संस्था, यैमि बालु यपारिचन अदबी सरगरमीयन
न्यस्बत मुस्तनिद रपट विजि विजि छाप कर्यमुत्य छि। सन
जुसास शे किस नागराद परचस मंज छु श्री रतन लाल जवहरन
सन कुनवुह शथ तु नमतु पतु क्यन कैशीरि प्यठु द्रामुत्यन
लिखार्यन हुंजु कौशिरि किताबु किस उनवानस तल अख मजमून

ਲ੍ਯੂਖਮੁਤ ਧਰਿ ਮੰਜ ਦ ਔਕਤਬਰ 2006 ਤਾਮਚਨ ਛਪੇਮਚਨ
ਕਿਤਾਬਨ ਹੁੰਦ ਨਾਵ ਤੁ ਲਿਖਾਰੰਨ ਹੁੰਦ ਨਾਵ ਦਰਜ ਛਿ < ਚੂਂਕਿ
ਫਿਹਰਿਸ ਛੁ ਗ੍ਰੇਜ ਹਿਸਾਬੁ ਸ਼ਵਾਦ ਹਥ ਖ਼ਵਤ ਜਾਦੁ ਲਿਆਹਜਾ ਹੋਕਿ ਨੁ
ਤਵਾਲਤੁ ਮੂਜੂਬ ਸੁ ਸੋਰੂਧ ਯੋਤਿਥ ਦਿਨੁ ਧਿਥ ਸਗਰ , ਸ਼ਾਨਿ
ਸ਼ਜਮੂਨੁਕ ਤਕਾਜ਼ ਛੁ ਜਨਾਨਨ ਹੁੰਦ ਦ੍ਰਿਤ – ਅਵ ਕਿਨ੍ਯ ਛੁ ਸੈ
ਸ਼ਜਬੂਰਨ ਤਿਮਨ ਕਿਤਾਬਨ ਹੁੰਦ ਨਾਵ ਛੌਨ , ਧਿਮੁ ਜਨਾਨੁ ਲਿਖਾਰੰਵ
ਛਾਪ ਕੱਚਿਥ ਬਾਜਰ ਤ੍ਰਾਵਿਮਚੁ ਛੋ।

1. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਮਲਾ ਰੈਨਾ—ਰੇਖ ਮਾਲਿਨ ਸ਼੍ਯੋਨ 1998
ਵਿਵਥ ਮਾ ਛਿ ਸ਼ੋਂਗਿਥ 2003 ਲਲ ਸ਼ਾਨਿ ਨਜ਼ਰਿ (ਅਸ਼ੁਕ
ਛੁ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਲਚਰਲ ਅਕਾਦਮੀ ਹੁੰਦ ਧਨਾਸੁ ਦਿਨੁ ਆਸੁਤ)
2. ਭਾਗਯਵਾਨ ਘਦ ਮਨੁ ਪੰਧੋਸਾ, 1998
3. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਕਦਲੁ ਬੁਜੂ ਆਤਸੁ ਜਾਨ
4. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਰੈਨਾ ਪੰਡਿਤ ਰਿਹਿਜ ਧਾਦ 2001
ਸ਼ਵੰਜਲ 2003,, ਪੋਤ ਜ੍ਹੂਨਿ ਵੱਥਿਥ 2005
5. ਸ਼੍ਰੀਨਤੀ ਚੰਦਰਾ ਡਾਸੀ ਚਨਦਰੁ ਵਾਖ 2002
ਲੋਲੁਕ ਨਾਦ , 2006
6. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਹਿਨੀ ਕੌਲ ਸ਼ੁਹੂਲ ਨਾਰ, 2003,
ਲੋਲੁਚ ਵੁਜਿਨ੍ਯ -2007
7. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਿਰਜਾ ਕੌਲ ਗੁਰੂ ਦਕਿਨਾ, 2001
ਤੁਲਸੀ ਤਪਸਥਾ -2006
8. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਂਤੋ਷ ਸ਼ਾਹ. ਪੋਣਿ ਗੋਂਦ, 2005

યિમુ છે શાર સોબરનિ। અમિ અલાવુ છે તિમુ તિ જનાનુ શાંયિરાયિ , યિમવ કોશુર સમાચાર તુ બેયન રિસાલન મંજ વિજિ વિજિ પનુન્ય લીખ્યમુત્ય ,નજુમ , ગજલુ વાખ બેતરિ છાપ કરુનાવિમચુ છે , તિમન મંજ છે શ્રીમતી પૂજા સપ્રૂ , શ્રીમતી કૃષ્ણા તિકકૂ , (સખી) ખાસ તોર કોનિલિ જિકિર। સખી છે અમરીકાહસ મંજ રુજિથ કોશિર શાંયિરી કરાન તુ બકોલિ ડા૦ રતન લાલ શાંત સ્યઠાહ જાન તુ સેંજીદુ શાર વનાન ।

યિમવ અલાવુ છે ડા૦ સફા કૌલ , શ્રીમતી નિર્મલ કાચર્સ , શ્રીમતી ચંદ્ર કાંતા (યોમિસ ભારતીય જ્ઞાન પીઠુક વ્યાસ સમ્માન મ્યૂલમુત છુ યુસ હિન્દીયુક સારિવુય ખોતુ બોડ સમ્માન છુ) તુ બોયિ તિ વારયાહ નોમી જનાનુ લિખ્યાર્ય યિહંદ્ય તફસીલાત વુનિકિસ મે દેસ્યાબ છિ નુ । બુ છુસ પનનિ કોતોહી ખોતર મોફી મંગાન જિ મે હ્યોક નુ પૂર ફિહરિસ્ત પેશ વેરિથ તિક્યાજિ લિખાર્યન હુંદ ફાલાવ તુ વસીલન હુંદ અભાવ હ્યોક નુ મે વુનિ ક્વમિ યિથ । વેર-હ્ય જિંદગી યાવરી –સ્ઝ કેમી તિ યિયિ પુર્વનુ ।

ઓખરસ છુ મે યિ વનુન જિ ફિહરિસ્તુચન જનાનુ તખલીકારન મંજ છે તિમ સારોય શાંયિરાયિ શાંમિલ , યિમન નોમી શાંયિરવ રુ-રિયાયતુ વર્ય ખરાજિ તહસીન અદા કોરમુત છુ ।

શાયદ કરન યિ મજમૂન પરનવોલ્ય ખાસ વેરિથ બાલુ અપોરિસ્ય કોરી યિ મહસૂસ જિ યથ મંજ છુ નુ વાદી હુંદ્યન મૂજૂદુ જનાનુ લિખાર્યન હુંદ તફસીલ સાન તજકિર દર્જ । તવોરીખી હવાલ છિ દિનુ આમુત્ય તિક્યાજુ તિમ છિ હમકાલ અદબી તખલીકન મંજ બાજે અંગ્રીજ્ય તુ ગાહે બેયન જ્બોમ્યન મંજ શાંમિલ, મગર બેશતર કોશિર્યન શાંયિરાહન હુંજ જાન છે નુ તિથય પોઠ્ય મ્વયસર યિથુ કન્ય સ્ઝ (સંપ્રતિ) યા (નાગરાદ અદબી સંગમુચન) કિતાબન મંજ બહમ છે । નસીમ શફાઈ મ્યૂલ સાહિત્ય અકાદમી તરફુ ટૈગોર એવાર્ડ તુ લોગ પય ।

ਬોયિ કેર પ્રો૦ રાહી સ્થાન તિહુજ જિકિર , અદુ નન્યોવ જિ કૉશિરિસ છુ તિહુંદ મ્વલુલ દ્વુત આયિતન । બોયિ તિ આસન વારયાહ જ્ઞાનાનુ લિખોર્ય યિમન હુંજ નુ અસિ જાનુય છે । જાન ગછિહે યોદવય તિહુંદ તારુફ (પરિચય) ન્યબરિસ્યન તિ કરનુ યિયિ હે । યિ રોજિ હે અદબ તુ સકાફતુ કિ મજમુયી વ્વદુભવુ ખોતર સ્યઠાહ સૂદમંદ । ફિલહાલ કરવ અંસ્ય નસીમ શફાઈ હુંદ્યન (દરિચિ-મુચ્ચરિથ) (1999)તુ (ન છાય તુ ન અક્સ) 2008ચન શાર સોંબરન્યન પ્યઠુય કનાતુ તિહુંદ યિ દ્વુત છુ સ્યઠાહ શૂબિદાર યુસ બાગિ બેરતિ યનામુક હકકદાર વ્યંદનુ આવ ।

યિ લેખ છુ અજ્જકલ કિ યોમિ તકાજુ કિસ પોત મન્જરસ મંજ લેખનુ આમુત જિ જ્ઞાનનુ છે સમાજસ મંજ બરાબરી હુંજ, હકકદાર । યોલિ તિહુંદ દ્વુત મ્વલુલ તુ હાવુન લાયખ છુ ત્યેલિ ક્વાજિ ગછિ નુ તિમન બરાબરી હુંદ દર્જ આસુન । યિ બહસ છુ સાનિ પરંપરાયિ મુત્તોબિક વાકુય આસુન લાયખ । સ્થાન્ય સંસ્કૃતિ છે શક્તિ વાદુચિ બરતરી હુંજ સંસ્કૃતિ । અથ અંદર અગર અંસ્ય યિ વનુન દ્વારા જિ જ્ઞાનનુ છે બરાબરી હુંજ હકકદાર –છુ ના યિ અસુન લાયખ ન્વકતુ । દેંપિવ યૂત જલુદ અંસ્ય સહી વથ પાનુનાવવ ત્વ્યૂત વાતિ અસિ પાનસ જલુદ ફોયિદુ , ન તુ મા રાવિ અસિ સોરુય કેહ । યોતિનસ છુસ બુ વુહિમિ સદી હુંદિસ ચ્વબોગિસ મંજ વેનિમુચ પનુન્ય અખ નજુમ (તોલિચ મસ્તૂર અંજિચ વુજમલ) દિન્ય યછાન, ય્વસુ યથ મજમૂનસ સૃત્ય બિલ્કુલ વાઠ ખ્વવાન છે । યિ છે (વ્યથી હુંદ્ય આલવ) નાવુચિ મ્યાનિ સોંબરનિ મંજ છપેમુચ । (યિ છે શ્વાયરી બોગિસ મંજ દિનુ આમુચ -એડિટર)

વાખુક ચંદુ સ્થાન વખતસ પેઠ ।

વાખ-પરિવારસ દિયિવ વુસજાર ।

लेख

लल द्यदि दोपनम मनस सज्जुन

बाल कृष्ण सन्यासी

लल छि वनान ज़ि; -

मँकुरिस जन मल चौलुम मनस
अदु मे लैंबुम जनस ज्ञान
सु येलि ड्यूंटुम निश पानस
सोरुय सुय तय बु ना कांह ॥

कुस पुश तय क्वसु पुशाँनी
कम कुसुम लॉग्यज्यस पूजे
कमि सरु गोड दिज्यस ज़लेदॉनी
कमि सनु मंथुरु शंकर वुजे ॥

मन पुश तय यछ पुशाँनी
बावुक्य कोसम लॉग्यज्यस पूजे
शिशुम रस गोड दिज्यस ज़लदॉनी
छ्वपि मंथुरु शंकर वुजे ॥

स्वामी अभिदानन्द युस जन श्री राम कृष्ण परम हंस सुंद शोश
ओस छु वनान ज़ि ‘‘मनोविज्ञान छु शरीरकि , मनुकि, त आत्मुहकि
वजूदुक एहसास दिथ तिंहदिस वजूदस सुत्य ज्ञान करनावान ।’’ स्वामी
शिवानन्द युस अख बोड तपस्वी ओस तु पेशि किन्य डाक्टर ओस छु

વનાન જિ ‘ ‘યુસ ઇનસાનસ બગવાનસ નિશ દૂર કરિ મન છિ તેથ્ય
વનાન। મનસ છે નુ કાંહ ઠોસ શકુલ યુથ જિ અથવ સૃત્ય મહસૂસ
કરોન યા અঁછવ સૃત્ય વુછોન। મનસ છુ હ્યોર બ્વન ગછાન તુ મન છુ
ગીર્ય બચિ કરાન। ફકત છુ મનસ શોદ વ્યચારુય કાપિ રટાન। યૂત
યૂત દય સ્વરનુચ ક્રિયા તેજ સપદાન છિ ત્યૂત ત્યૂત છુ મન કાચિ તલ
રટનુ યિવાન

લલુવાખ પેરિથ છુ નનાન જિ લલિ હુંજિ શાઁયિરી મંજ છુ તિ
સોર્ય મૂજૂદ યિ કેંછાહ તિ પાયિ બડ્યવ ગ્યાનિયવ તુ દ્યાનિયવ વોનમુત
છુ।

હેરિ કનિ યિમન ત્રેન લલ વાખન હુંદ મે જિકિર કોરમુત છુ,
તિમન ત્રેનુવની વાખન મંજ છુ અસિ મનુ કિ શ્બજુરુક, તમિ કિ ગરદિ
બુઝ્ય ગછનુક, એહસાસ તિ સપદાન તુ સૃતી યિ તિ નનાન જિ લલ છે
શ્બજરસ જ્ઞન તુ ચ્યંદરુ લૂકુ પ્યઠુ વોથમુત અમર્યથ માનાન યોમિ કિન્ય
દયસ પ્યઠ યછ પછ થવનુચ કલ ગનાન છિ।

ગ્વડુનિકિસ વાખસ મંજ છે સ્વ વનાન જિયેલિ આંનુ પ્યઠુચ
ગરદિ હુંદ્ય પૉંઢ્ય મ્યાનિ મનુચ ગરુદ થોદ વેંછ મે વુછ દય પાનસ સૃત્ય
તુ નન્યોમ જિ સુય છુ સોર્ય તુ બુ નુ કાંહ।

દોયિમ વાખ પેરિથ છુ નનાન જિ લલ છિ મનુચ અહમિયથ
જાનુન્ય યછાન તુ મન કથ હદસ તામ હ્યોકિ દયિ સુંજ સાધના બ્રોંહ
પકુનોવિથ તિ જાનુન યછાન।

ત્રેયિમિસ વાખસ મંજ છિ લલ પનુનિ તજરૂબ કોરી હુંદ સબૂથ
દિથ વનાન જિ દયસ પ્યઠ યછ પછ થવની છિ સ્વ અમલ યોમિ સૃત્ય
શ્બજુરુક અમર્યથ ચેથ મન શાંત ગેંછિથ છ્વપિ હુંદ મંથુર પેરિથ પાનસ
મંજ બોસિથ શિવ સુંજ પૂજા કરાન રોજિ। લલિ હુંદ બાવોચ બલ છુ
તેમ્ય સુંદ્યન વાખન મંજ જુવ જ્યતુ પૉંડુ કરાન તુ વાખન હુંદ્ય અછર છિ
આકાર લબાન જ્ઞન તુ કેંહ જુવ જોંચ આવુલુનિસ મંજ હ્યાનુ આમુત્ય તુ

કેહ હ્યનુ આમુચન આવુલનિ મંજુ કડાન તુ હુપોર્ય કેંચવ મુક્તિ પ્રોવમુચ
। ચાંકિ યિ સોરુય વુહ વુનિ નારુ મનકલિ હુંદ તંડવ યુસ શરીરસ
ગિંદુનાવાન , વદુનાવાન ત, રૂહસ યા તુ નિશ્કામ વતિ કુન લાગાન નતુ
સ્વકામ વતિ પ્યઠ બોહનાવાન | લલ છિ વનાન;-

નાબુદ્ધ બોરસ અટુ ગંડ ડ્યોલ ગોમ
દેહ કાડ હોલ ગોમ હ્યકુ વેંહ્યૂ
ગ્વર સુંદ વનુન રાવન ત્યોલ પ્યોમ
પાહલિ રોસ ખ્યોલ ગોમ હ્યકુ વેંહ્યૂ ॥

સીતા માતાયિ યોલિ સ્વનુ સુંદ હરનુ વુછ સ્વ તમ્બલેયિ યુથ જિ
સુ બન્યવ તેંમ્ય સુંદિ ખ્યાતરુ તેંમ્ય સુંદ્ય સુય અટસ પ્યઠ નાબુદ્ધ બારસ
ડ્યોલ ગંડ | લલ છિ મનુક તમ્બ, લુન તુ ખ્વશ ગછુન લૉઝિમી કરાર
દિવાન પોજ. હુશ્યાર તિ છે કરાન જિ અમિ સૃત્ય છુ શરીર દોંદ્ય લદ
બનાન તુ પતુ હરગાહ ગ્વર પૈયસ તૈલિ લગ્યસ તિ તેંમ્ય સુંદિ ફણિ સૃત્ય
પોજ્જ દોદ તિ બલ્યસ | મગર યોલિ ચ્યથ (conscious) તલ ચ્યથ
(sub-conscious) તુ અચ્યથ(un-conscious) પનુનિ પનુનિ
દ્રાચિ અલગ અલગ દ્વખ દ્યુન હ્યન તૈલિ કતિ હૈકિ તિમન નપ્યઠ
ચ્યથ(super-conscious) યાને ગ્વર તિ કેહ અસર ત્રોવિથ તિ
ક્યાઝિ ચ્યથ આસિ તમિ વિજિ સુ ગબિ રોછ બન્યોમુત યોમિ સુંદ ખ્યોલ
રોવમુત આસિ | યિ વાખ પેરિથ છુ પૂર પૉઠ્ય નજાન જિ લલ છે મનુક્યન
તહન હુંજ કથ વેંરિથ (layers of mind) શરીરુચ તુ. ત્મહુચ કથ
કરાન તુ તિહુંદ રિશ્તુ બદિ કડાન | વન્ય છુ સવાલ જિ શરીરુક તુ
ત્મહુક રિશ્તુ કિથુ પૉઠ્ય યિયિ બદિ કડનુ | લલ દ્યદ છિ યછાયિ યાને
મનુ મંજુ વ્વપદેમચુ ખ્યાહિશિ અમિ રિશ્તુચ બુનિયાદ માનાન | સ્થાષ્ટી હુંદ
પૉદુ કરન વોલ કુવથ છુ સોંચનસ મંજ, મહસૂસ કરનસ મંજ તુ

यछायि मंज मूजूद आसान तु यिमुनय त्रेनुवन्य हुंद कुन नाव छु प्रकृति ।
 प्रकृति याने इनसानु सुंज प्रकरथ छि हमेशि स्वख कांछान तु द्वख नु ।
 कथ छि स्योद जि हरगाह ख्यनुच यछा आसि हे नु तेलि आसुहान नु
 दंदुय , हरगाह वुछनुच यछा आसि हे नु तेलि आसुहान नु ॲछिय तु
 हरगाह बोज्जुनुच यछा आसि हे नु तेलि आसुहान नु कनुय । हालांकि
 डाक्टर फ्रायड(Dr. Freud) छु यछायि काम वासना वनान पोज्ज
 व्याख अख मनोवैज्ञानिक डाक्टर जंग छु यि कथ स्येदि स्योद खॉरिज
 करान तु सु ति छु यि वनान जि यछा गयि स्व कुवथ यथ कुवैच कैह
 दिनुक श्वंडु आसि । खॉर इनसॉन्य प्रब्रैंच मंज छे यछा आसान तु स्व
 यछा छि इनसानस शरीरुक स्वख हर वर्खतु काचिनावान तु येमि सोंचि
 निश छि इनसानस स्थाह दूर थवान जि चँकि क्याह छु शरीरुक तु बे
 लगाम यछायन हुंद अंजाम । लल छि यिमन तमाम नफसियॉती
 (psychological) न्वखतन पनु पनु करान तु मनोशस खबरदार
 करान जि सु थैविन पनुन च्यथ डंजि ।

लल छि वनान :

पोत ज्ञूनि वैथिथ मोत बोलुनोवुम
 दग ललुनोवुम दयि सुंजि प्रेये
 लल्य लल्य करान लाल वुज्जुनोवुम
 मीलिथ तस मन श्रोच्योम देह्य ॥

कंदियो करख कंदि कंदे
 कंदियो करख कंदि विलास
 बूग्य मीठ्य दितिय यथ कंदे
 अथ कंदि रोजि सूर न तु सास ॥

મનસ ગ્રાય ચેંજ પણી કુય અન ખ્યોમ
તવુ કુય બલ ગોમ વૅરમસ ક્રય
આગુર વૉતિથ અમર્યથ જલ ચોમ
શિવ લયિ મન ગોમ બૅરમસ પ્રય

ગવડુનિકિસ વાખસ મંજ છી લલ તોતામ દગ લલુનાવાન યોતામ
નુ સ્વ પનુનિસ પાનસ વુજુનાવાન છે। વુજુનાવનુચ અમલ છે સાધનાયિ
હુંજ અમલ | ઓંખુર યેલિ તસ યિ બાસાન છુ જિતસુંદ લોલ ખોત રથિ
તિક્યાજિ દયિ સુંદ સદા ગોસ કનન , તેમિસ છુ પરમુ સ્વખ હોસિલ
સપદાન તુ પનુન દિહ છુસ શ્રૂચ બાસાન | યિ વાખ પેરિથ છુ નનાન જિ
લલિ છુ સ્વંદર પૉઠ્યન ઇનસાન સુંજિ બાવુનાયિ મંજ ગુપિથ યછાયિ હુંદ
જિકિર કોરમુત |

દોયિમિસ વાખસ મંજ. છી લલ યથ કથિ દલ દિવાન જિ
ઇનસાન છુ શરીર કિસ સ્વખસ મંજ પૂર પૉઠ્ય ફોટમુત તુ તમિ કિન્ય
છે લલ ઇનસાનસ ચેનુનાવાન જિ ન રોજિ શરીરુક સૂર કુનિ તુ ન
ગરદુય કુનિ |

ત્રોયિમિસ વાખસ મંજ છે લલ મનસ તુ તમિક્યન વ્યકારન
કાચિ રટનુક ફલ બદિ કડાન તુ ઇનસાનસ મહસૂસ કરુનાવાન જિ
યછાયિ હુંદ મૂલ મુદાહ છુ ગાશિ આગરસ મંજ ગવતુ દ્યુન તુ શિવ સુંદ પ્રેમ
હોસિલ કરુન | મનસ યેલિ યિ વ્યચાર વયુન હોયિ તેલિ મેલિ તસુંજિ
ક્રેયાયિ બલ |

હરગાહ અંસ્ય પનુનિસ શરીરસ મંજ મૂજૂદ ગ્રેચન કુન નજર
ત્રાવવ અસ્ય વુછવ જિ સ્વ ગ્રેટ (ગલાનદ) યથ નાવ છુ એડોક્રીન ગલેંડ
(endocrine gland) છુ લાલ હિશ (secretions) ન્યબર
ત્રાવાન તુ યિ છિ મુખતલિફ કુસમન હુંજ આસાન ઘસુ સાંનિસ ખૂનસ
સૂત્ય મેલાન છિ અંગ્રીજ્ય નાવ છિખ thyroid , thymus

parotid , pineal , suparenal વગોરુ । યિમ છિ ઇન્સાનુ સુંદ મિજાજુ બનાવનસ મંજ અખ અહમ હિસુ અદા કરાન તુ યિહુંદ તેદાદ વેંમિસ મંજ કોતાહ છુ સુ છુ પ્રથ કાંહ ઇન્સાન પાનસ મંજ જ્યનસ સૃતી અનાન યુસ તોંસ્ય સુંદન સંસ્કારન હુંદ અછ્યોન હિસુ બનસન છુ । પ્રક્રથ વૅન્ચ્યતોસ યા મિજાજુ વૅન્ચ્યતોસ સુ છુ નુ કોંસિ તિ પૂરિ પૂર બદલાન ।

ભગવાન કૃષ્ણ છુ ગીતા જી મંજ ત્રૈયિમિ અદ્યાયિ મંજ તથ યિત્રાહિમિસ શલૂકસ મંજજ વનાન ;-

સદ્રશં ચેવરતે સ્વસ્યા; પ્રકતોર્જ્ઞાનવાનપિ

પ્રકૃતિ યાન્તિ ભૂતાનિ નિગ્રહ; કિ કરિશ્યતિ ।

મતલબ છુ યિ જિ પ્રથ કાંહ ઇન્સાન ચાહે સુ ગ્યાંની તિ આસિ છુ પનુનિ પ્રવૃંચ મૂજબુય કર્મ કરાન તુ કાંહ ક્યાંજિ યિ પ્રક્રથ બદલાવનસ પ્યઠ મજબૂર કરુન ।

ખોર અખ જાન માહોલ , જાન શિક્ષા યાને તૉલીમ તુ જિંદગી હુંદ્ય તજરૂબુ છિ ઇન્સાન સુંદિસ મિજાજ્જસ કુનિ હદસ તામ બદલાવાન । યપોર્ય છિ મૂજૂદ દોરુક્ય મોહિરિ નફસિયાત યાને મનોવૈજ્ઞાનિક ઇન્સાનુ સુંદન એહસાસન હુંજ કથ કરાન વનાન જિ યિ તિ અસ્ય બૂજિથ , વુછિથ યા છિહુ સુત્ય મહસૂસ કરાન છિ સુ છુ નુ સાનિ ચ્યતુ ચિ રાયિ પ્યઠ સપદાન બલિક છુ તથ સાન્યન જિસમુક્યન નોરન તુ સૉનિસ દ્યમાગસ સુત્ય વાઠ આસાન । તિમ છિ વનાન જિ યિમ એહસાસાત છિ હરવૃંચ આસાન તુ યિમુવય સુત્ય છુ મન બનાન । શરીરક્યવ નોરવ જોરિયિ છિ શેછ દ્યમાગસ વાતાન તુ પતુ જન તુ છિ નાર છટુ નેરાન । તિમ છિ અથ પાનય સપદનુ વોલ તરીકુ વનાન પોજ દ્યમાગસ મંજ વાતિથ ક્યાહ છિ યિમન હરવૃંચન હુંજ અમલ આસાન તથ મુતલક છિ નુ તિમ કિંહી તિ વૅનિથ હ્યકાન । વન્ન્ય યોલિ જજબાતન હુંજ કથ કરવ જિ અસુન , ગમ , વડુન , મ્વહબથ , નફરથ , ખોચુન , ગુમંડ વગોરુ

ક્યાહ છી આસાન તોલિ તિ છુ યિ સ્વાલ વ્થા ન જિમનુ પ્યઠુ વેંથ્યમુત્ય અમિ કુસમુક્ય વ્બોદુર તુ વલસાવ તિ છા દ્યમાગુય મહસૂસ કરાન તુ તિમ કિથુ પોઠ્ય છી બનાન । મૂજૂદ મોહિરિ નફસિયાત છી વનાન જિ જર્જબાત છી ફોરિ રદિ અમલ યાને તૉસીર તિમન એહસાસા હુંદ યિમ શરીર ક્યવ નૉરવ મંજુ જન તુ નાર બ્રોહ બેનિથ નેરાન છી દ્યમાગુ ક્યવ રગવ મેંજ્ય દોર વેરિથ તુ સુતી છી શરીર ક્યન મુખતલિફ હિસન મુખતલિફ હરવેંચ કરનાવાન ।

ડાક્ટર થોમસ યુસ અમરીકાહસ મંજ ર્લેન્ડલ્ટ હસ્પિટાલસ મંજ અખ મશહૂર ડાક્ટર ઓસ છુ પનુનિ કિતાબિ Brain and Personality મંજ લેખાન જિ દ્યમાગુ સુત્ય છે નુ ઇન્સાનુ સુંજ સીખ બનાન બલ્ક ઇન્સાનુ સુંજ સીખ છી દ્યમાગસ પનુન હથ્યાર બનાવાન । સીરથ છુ સુ આત્માહસ વનાન । સુ છુ વનાન જિ આત્મા તુ મન દ્રુનુવય છી દ્યમાગસ પ્યઠ હોવી સપદાન તુ તેમ્ય છુ યિ પઝર સૉબિથ તિ વેરિથ દ્યુતમુત । ખોર વનુનુક મતલબ છુ યિ જિ ઇન્સાનુ સુંજિ તુલ ત્રાવિ તુ વ્થથુ બેઠિ મંજ યુસ થજર તુ બજર આત્માહસ તુ મનસ હોસિલ છુ સુ છુ નુ દ્યમાગસ હોસિલ તુ દ્યમાગ છુ શરીરકુય અખ હિસુ ન કિ શરીર નિશ બ્યોન ।

લલ માજિ તિ છી યિહય ચેનુવન અજ બ્રોંહ આঁઠ શથ વેરી યાને ત્રુવોહિમિ સર્વી મંજ પનુ ન્યવ વાખવ દેસ્ય દિચમુચ ।

‘કોશરિ સુત્ય છી અંસ્ય કોશિર સોરી

નતુ છી વોરાનુક્ય હોરાન કાવ ।’”

- અમીન કોમિલ

લેખક

લુકુ ભવનું વેજ

સોમ નાથ ભડૃ વીર

વેંશીરિ હુંદિસ જ્રમીનિ ચકલસ છે કદમસ કદમસ તવોરીખી અહુમિયથ । અતિ છી જાયિ જાયિ રાજુસીયન, તહજીબન , શહરન તુ જ્રમાનુક્યન ફેરુ બદલન હુંદ્ય નિશાનુ લબનુ યિવાન । અતિક્ય નાગ , ખંડ્ણાત , મંદિર , મશીદ જ્યારતુ .. દિવુયિ તુ અસ્થાપન બેતરિ છી દાદ દિનસ લાયખ । જન્મબી વેંશીરિ મંજ છી અછુબલ ,વેરનાગ , માર્તંડ વ્યેજિબ્રોર , પહલગામ તુ અમરનાથ હિશિ દિલાફિરોજ જાયિ યિમુ આલમસ મંજ મશહૂર છે . યિમુનુય તવોરીખી જાયન મંજ છુ અખ મુકામ લોક ભવન યા લુકુ ભવન ।

અન્તરનાગ કસબુ પ્યઠુ નવ કિ૦ મ૦ દૂર વેરનાગ સડકિ યથ ગુલાબ રોડ તિ વનાન આ૽સ્ય , અકિ તરફુ બાલુ ખ્વનિ મંજ છુ લોકભવન લોરિખપૂર અખ નામાવાર ગામ યોતિ તીર્થ તુ નાગ છી । અતિ ચી છે અખ વેજ મોજ કરતામ આ૽સમુચ યોમિ અથ બેસ્તીયિ પોન્ય નોન કોર । કજિ મુતલક છે અખ રેવોયતી દેલીલ મશહૂર । કથ છે યિથુ કન્ય જિ લોક ભવન ઓસ પથ કાલિ ‘‘લોક પુન્યલ્લ નાવુ મશહૂર તુ ઓસ ગુંજાન આબાદ કસબુ યુસ ડાયન ક્રુહન(પાંચન મીલન) પ્યઠ ફુલિથ ઓસ । યિ કથ છે રાજતરંગની તુ બાકુય તવોરીખન મંજ તિ દર્જ । અથ શહરસ ઓસ નુ નજદીખ કાંહ તિ પાન્યુક વેંસીલુ । અલબતુ ઓસ મીલ ખંડ દૂર બાલુ પ૱ત્ય કિન્ય કવકર નાગુક પાઁ ગ્રટુ ખંડ પકાન યુસ અજ તિ અતી ‘ ‘હારુતલલ્લ નાવુચિ જાયિ કિન્ય પકાન છુ તુ અથ કવલિ છુ નાવ ઉંગુજલ્લ । અથ કસબસ મંજ આ૽સ અખ વેજ મોજ રોજાન ઘસુ વિષ્ણુ ભગવાન સુંજ ભક્ત આ૽સ । યિ આ૽સ અમી ઉંગુજ કવલિ પ્યઠુ પાં નોટ નોટ સારાન તુ જોરૂરત મંદ ગરન દિવાન યિમ

तस टकु जु टकु मोजूर्य दिवान ऑस्य तु वॅज ऑस अँथ्य प्यठ गुजार करान। अकि वंदुकालु छे स' कमि ताम गरुक नोट ह्यथ हारतलचि अथ उंगजि प्यठ वातान तु अति छु तस पादर सुह बुथि प्यवान युस तस ऑस वॅहरिथ खेनि दोरान छु। कजि कोर सुहस गुल्य जु गॅडिथ कजि बोलि मंजुय जारुपार तु वोननस इशारन मंजुय जि तस छु कस ताम गरस पोन्य न्युन तु पाँ नोट तिमन दिथ यिमु बु वापस तु चु कर मे आहार तु होमराव पनुन्य ब्बछि। दपान सुहन वोट ऑस तु वॅज द्रायि जल जल पाँ नोट ह्यथ तथ गरस कुन यिमन द्युन ओसुस तु आयि पोत खोरी वापस। सँ सुह सुंजि जायि अमा पोज अति ओस नु सुह कुनी। तमि लोग वदुन रिवुन तु टोप खुंजुन्न, तिक्याजि तस बास्योव जि मे गव चेर वापस यिनस तु सुह आसि नाराज गॅळिथ वापस गोमुत। दरदस तमि वुछ ओर बटा अख पकान। तँम्य प्रुछ कजि चु क्याजि छख वदान तु फिंजार दिवान। कजि वोनुस इशारन मंजुय जि मे ओस सुहस वापस यिनुक वादु द्युतमुत, मगर मे गव शायद चेरतु सुह आसि ब्बछि होतुय वापस गोमुत। मे खोत दिशन तु पाफ। अवय छेस वदान। अम्य बटन दिच्च द, नन तु यि ओस दरुम राज्जु। वॅज पेयस पादन परन तु बगवानन वोनुस जि सु सुह ओसुस बुय तु यि ओसुय चे दरमुक इमतिहान। चोन दरुम खोत रथि। चु मंग चे क्याह गछी? कजि वोन तस गुल्य जु गॅडिथ जि मे छु नु किहीं ति जोरुरथ। बडु जोर जार करनु पतु मौग तमि भगवानस अथ शहरस क्युत नजदीक पहन पोन्य तिक्याजि तस ओस दूरि प्यठु पोन्य सारुन प्यवान। भगवान गव ख्वश तु वोनुनस जि चु छख पॅज्य किन्य दर्मी र्तु बु वनय पोन्य कडुनुक तरीकु। यिनु वाजिनि हारु जून पछ बॉश दूह गछि सिरी खसुनय बालु दामनस तल कुनि कुनि जायि डुवुन तु लिवुन। तु अथ जायि गछि मरदि रुख याने चून □रुख अँद्य अँद्य दिन्य। पतु गछि अथ जायि तोमलु म्वठ छकुन्य। ओर यिन जानावार तोमलु पॅल्य खेनि। तिमन

मंज आसि अख होर काव ति । येत्यन येत्यन सु दिगु दियि तत्यन तत्यन गळि ट्वंगरि सृत्य खनुन । पोन्य नेरि पानय । यि वैनिथ गव दरुम राजु गॉब । तु वैंज आयि वापस । येलि हारु ज्ञूनपछ बाह आयि , वैंज वॉच सुली सुबहन बालु दामनस तल । डुवुन लिवुन तु चून रुख दिथ छोकुन तोमुल । जानावार आयि यिमन मंज होर काव ति ओस । येत्यन येत्यन तॅम्य दिग दिचु तत्यन तत्यन गयि वैंज ट्वंगरि सृत्य खनान । ओरु द्राव पोन्य बुबरायि । कजि हुंद यि कमाल वुछिथ आयि शुर्य बैंझ्य तमाशि वुछनि । तसुंद सिर गव फाश । तमि दिचु दुनन । सॅ ति बनेयि जानावार तु गयि बाकुय जानावारन सृत्य वुडिथ तु थॉवुन पथ कुन मिसाल । यि छे देवमाला कहानी या दंत कथा हिश बासान । असु सान्यव बबव बुझ्य बबव असि ताम वातुनॉव । कांह वाकु छु तहरीरी , तवॉरीखी आसान तु वारयाह कैह छु ज़बॉन्य ज़बॉनी वारयाहस कालस अकि पुयि प्यठु बैयिस पुयि ताम वातान तु पतु छु तवॉरीखस मंजतहरीरी जाय रटान । लिहाजा छु ज़बॉनी कथन ति पनुन मजु तु वजन आसान । कजि माजि मुतलक छु असि नुंद रेशुन सु अख श्रुक शाहदथ युस तिमव त्युथ मे वर दितु दीवुळ्ह नावु किस वचनस मंज बोव । वनान छि;—

लूकु भवनुचि कजे—तमि अकजे कोरुन सीव
सृत्य जानावारन च़जि—त्युथ मे वर दितु दीवुळ्ह^१
अथ वचनस मंज छि लल दद्यादि , बुम साद , जैनु रयोश , बेतरि रेशन
तु सन्तन हुंद्य हवालु ति मेलान । अवु म्ख्य छे अथ तवॉरीखी
अहमियत तु लूकु कथु छेस डखस । कृष्णु जुव राजदान ति छु अँकिस
मिसरस मंज वनान ;—

छुम बूजमुत लुकु भवनस मंज अख कजे ।
स्यज्जरु पज्जरु सृत्य जानावारन च़जि ।

ત્યથ વર મે દિતમ ગરડ આસનુ દ્રોગત મે હટે
ઓમ શિવ શમ્ભૂ શાબ્દ બોલુન હ્યોતમુત મટે ॥

યથ જાયિ વેજ માજિ પોન્ય કોડ તથ જાયિ છિ અજ્જકલ
તિ સિદ્ધ પીઠ યા સિદ્ધ લક્ષ્મી હુંજ થાપના (શક્તિસ્થળ) તુ તીર્થ । તુ તનુ
પ્યઠુ છે અથ જાયિ હારુ બાહ નાવુચ દિવય લગાન । યિ દિવય છે અકદર
પાંઠચ જ્ઞાનન હુંદિ ખોતરુ અહમ તિક્યાજિ દેસ્ય યિમ તિ પાફ સરજદ
છિ સપદાન યિ દિવય દેરિથ છિ તિમ પાફ ચલાન । અવય છુ અખ
કોંશુર દેંપિથ ‘લારુ લદ બટને હારુ બાહ તિ વેજુથ ના’ જ્ઞાન યોદવય
આબુરેર આસનુ સબુબુ કાંહ તિ તીર્થ યા દિવય કરનુ દરનુ યિયિ નુ તોતિ
ગઢુન તિમ લુકુ ભવન ગંછિથ હારુ બાહ દિવય દરુન્ય અતિ છે અખ કિ૦
મ૦ દૂર શુમાલસ કુન અખ નાગુ પ્વખુર યથ નારાન નાગળ્લ છિ વનાન ।
પ્રાનિ વખતુ પ્યઠુ છે રેવાયથ જિ દિવય દરનિ આમુચુ જ્ઞાનુ છે
અમીનારાન નાગુ પ્યઠુ શોરુ વેરિથ સ્યદ લક્ષ્મી અસ્થાપનસ તામ
નાગરાદસ મંજ બાહ શ્રાન કરાન તુ પતુ સ્યદ લક્ષ્મી હુંજ પૂજા વેરિથ
તાહરિ ચોટ થૈવિથ દૃહસ મંજ અખ ફાકુ બતુ ખ્યવાન । પ્રાનિ કાલુ
પ્યઠુ છિ ઓરકેશીરિ હુંદ્યવ તરફાતવ પ્યઠુ લૂખ દિવય કરનિ યિવાન ।
હવન તિ છિ કરનુ યિવાન તુ હતુ બેદ્ય યાત્રી છિ શામ તામ પૂજા પાઠ
કરાન તુ પ્રસાદ છુ બોંગરનુ યિવાન । રાતસ છિ નાટક ગિંદનુ યિવાન તુ
ભજન કીર્તન તિ છુ સપદાન રોજાન । કેંહ કાલ હ્યથ ઓસ અથ
યાત્રાયિ સરકોર્ય તોર તિ ઇન્નિજામ સપદાન । કલચરલ અકાદમી ,
રેડિયો કશમીર બેતરિ ઇદારુ ઑસ્ય પ્રોગ્રામ હાવાન ।

લોક ભવન યા લોક પુન્ય નાવુકિ અથ કસ્બસ ઓસ(રુદ્ર
ભવન) તિનાવ યથ લોકનાથ નાવુકિસ મુકોમી રાજુ સુંદિસ નાવસ પ્યઠ
લોક ભવન નાવ પ્વવ । પોન્ય ઇજ્જહાર સપદનુ પતુ કોર અથ જાયિ
મુખતલિફ રાજવ તોમીર શોરુ । અતિ છુ બોદ્ધ કાલસ મંજ લોકેશ

मंदिर ति ओसमुत येम्युक सबूथअति मूजूद बौद्ध मूर्ती छे । अति छे वेद कालचि मूर्ती ति । अमि मंदरुक्य आसार छि नाग क्वंडस मंज़बाग ति मूजूदयेमिकिस कुनस प्यठ अज्ज कलुक शिवालय छु बनावनु आमुत । अज्ज ब्रोंह जु हथ वरी छु यि शहर नारु बुज्य गोमुत तु महामॉरी हुंद शिकार ति सपुदमुत । येमि किन्य कॉफी तेदादस मंज लूख मूद्यमुत्य छि । अथ वखतस मुतलिक छि कॉशिर तवारीख खामोश अलबतु छे अमि कस्बुच ज़िकिर वॅशीरि हुंजि कदीम तवारीख राजतरंगनी मंज मूजूद । एम-ए-सटाइन सुंदि देंस्य तरजमु करनु आमुचि राज तरंगनी हुंदिस दोयिमिस हिसस मंज छु सफु नम्बर ४६८मद त्रुवाहस मंज यिथु पॉठ्य लीखिथ;-(तरजमु)

कुटहार परगनु छु जनूबस मंज ब्रंग जिलस सुत्य रॅलिथ युस ब्रंग क्वलि सुत्य सुत्य जूरिथ छु.....परगनुकिस मगरीबी बनस प्यठ तु अछुबलु प्यठु पांछ मील दूर जनूब मगरिबस कुन छु लोक भवन गाम युस राजतरंगनी हुंदिस लोक पुन्य नावस सुत्य मिलनावनु छु यिवान । वारयाह पैरा यिम अथ जायि मुतलिख तहरीर छि छि अथ जायि सुत्य सही बिहान । लोक भचवनुक नाव छु तथ खूबसूरथ क्वंडस या नागस प्यठ ति लोगू गछान युस गामस सुती छु तु यि छु अज्जकल कि भवनुक (मार्टण्डुक) दोयिम हिसु सपदान वनुनु छु यिवान जि ललतादित्याहन (६९५-७३१) बिक्रमी बसोव अति अख कस्बु (उपनगरी) अख ल्वकुट बागोती महल(उंडुह झेट्स) युस मुगल कालस मंज तॉमीर करनु आमुत छु छु प्रानि सामानु सुत्य तॉमीर सपुदमुत । ज्ञ अति छि अज्जकल ति जायि जायि खंडरन हुंद्य आसार मेलान । वॅशीरि हुंद्य मशहूर तवारीख दान आनन्द कौल बामज़ई ति छि पनुनिस तवारीखस(हिस्ट्री आफ कशमीर) हस मंजसफु न० ११६ हस्य प्यठ लेखान;-(तरजमु)

लेखनु छु आमुत जि ललितादित्याहन छु लोक पुन्य (अज्जकलुक लोक भवन) कस्बुक कुन द्युतमुत । अँस्य कस्बन प्रॉव

વેંશીર હુંદિસઆયંદુ કિસ તવારીખસ મંજજોગીરદાર ટોલુ(દમરન) હુંદિ હેડ કવાર્ટર રેંગ્ય કાંફી અહમિયત છે

કમુય કાલ ગવ યોલિ અતિ હમામ બલ જાયિ ખેંનિથ કદિ આદમ મૂર્તિયિ દ્રાયિ । યિમવ મંજુ અખ શ્રીનગર કિસ (ગદાધર) મંદરસ મંજ થાવનુ આયિ । અતિ દ્રાયિ ગરિમચુ કનિ તુ સામ તિ ।

સવાલ છુ કજિ માજિ હુંદ વખ કુસ ઓસ । જોહિર છુ ચોલિ નુ અથ શહરસ અંદર પોની ઓસ । લલતાદિત્યાહન યોલિ યિ લોક પુન્ય શહર વિષ્ણુ ભગવાન સુંદિ નાવુ ભેંટ કેરિથ તોમીર કોર તમિ સાતુ તિ ઓસ અતિ પોન્ય મૂજૂદ તુ અદુ કોર તિમવ નાગુ કવંડસ તોમીર યુસ સાડ પાંછ કનાલ જીમીનિ પ્યઠ ફૂલિથ છુ । અવુ મ્વખુ છિ વેંજ મોંજ અમિસ રાજસ બ્રોંહ ઑસમુચ્ચ બ્રોંહ કાલસ મંજ તિ યોલિ અતિ લોકેશ મંદિર નાગસ અંદર બનાવનુ આમુત ઓસ યેમિક્ય આસાર અતિ અજ.તિ મૂજૂદ છિ તમિ વિજિ તિ ઓસ અતિ પોન્ય વુજાન । અવુ મ્વખુ છુ અંદાજુ જિ કજિ હુંદ સમય છુ જુ ડાય સાસ વરી બ્રોંહ ઓસમુત ।

મુગલ દોર કિસ તવોરીખદાન મુહમદ ખાન બખશી સુંદિસ વનુનસ પ્યઠ કોર મુનહેંદિમ સપદેમુતિસ અથ નાગસ જહાંગીર બાદશાહન તિ તોમીર શોર્સ યુસ લોહોરુચ બગાવથ આસનુ સબબુ અડુલ્યોક રૂદ તુ યિ ઓસ બાદશાહ સુંદ ઑખરી તોમીર સુ ગવ અથ દોરાન ફોત ।(ઉર્ડૂ ડાયિરી , લાઇબ્રેરી હાયર સ્યકંડ્રી સ્કૂલ ડૂરૂ) તિમ ઑસ્ય અતિ અખ આબશાર તુ બારાદર્ય બનાવુનયછાન । નાગસ ફંવાર લેંગિથ આવ યિ તોમીર આસફ ખાનસ જિમુ થાવનુ યુસ બાદશાહ ગુજરિથ યિ તોમીર અડુલ્યોક ત્રોવિથ ચોલ ।

પતુ આવ હાલ હાલુય ૧૯૬૪ઈ૦ પ્યઠુ ૧૯૮૦ઈ તામ મંદરન તુ દરુસાલન હુંદ તોમીર કરનુ મૂર્તીયિ આયિ સંગી મર મરચિ લાગનુ તુ આશ્રમસ મંજ આયિ ઓઠ શથ થાલ તુ જુ હથ લેફુ થાવનુ યુથ જન ચોર સાસ લૂખ હારુ બોંશ હુંદિસ હવનસ પ્યઠ બૂજન કરાન ઓસ્યતુ દુન

त्रेन दृहन रोज्जान ऑस्य । अमा पोऱ्ज १९८६ ई० हस मंज बटन खलाफ नामुवॉफिक हालातव (सियॉसी हरकॅच) किन्य आयि बद अन्सरव दॅस्य यिम मंदर तु दरम सालु जालनु । बैयि आव अति लूठ ति करनु तु मूर्ती आयि फुटरावनु । पतु करनॉव्य रियास्तुक्य गर्वनर श्रीमान जगमोहन जीयन अति दुबार तॉमीरात । मूर्ती आयि अनुनावनु । अमा पोऱ्ज १९९०चि आतकवॉदी व्हलहैरिशि मंज येलि अमि गामुक्य बटु चलान चलान जोम वॉत्य दहशथ गरदव ज्ञॉल्य यिम मंदिर बैयि तु मूर्ती आयि दुबार फुटरावनु । बमय आयि गामुक्य अख हथ बटु गर वालनु तु लूठनु । योदवय जन अति छु नु व्वन्य कांह बटु गरु रोज्जान अमा पोऱ्ज जेमि प्यठु तर्य दृयि त्रेयि लटि बटु ओर तुहार बॉश दृहु वॅरिख हवन ति ।

रियास्ती कलचरल अकादमी हुंदिस कॉशिरिस इन्साईक्लोपीडियाहस मंज छु स्वगार्मूर्तीलाल साकयन ल्यूखमुत ज़ि लुकु भवनु आसु वारयाह कजि यिमु वुडिथ गयि । यि छु गलत तु मनु वुजेमुच कथ । प्रानि जमानु प्यठु घ्वसु दलील चलान आमुच छे तमि मुतोबिक ऑस अति अकुय वॅज मॉजतु कजि हुंद नाग वुछनि छु ओर १७००८० मंज पुलवामि प्यठु सईद सरवर जिंदली ति आमुत युस लोक भवनु दफन छु । अथ मकबरस छि सॉद सॉबुन आस्तान वनान । लोकभवन छे (वामन गंगा) ,महाकाल भैरव बेत्रि तीर्थ ति । अति छे वारयाह गंदक नॉगिनि ति । वॅशीरि हुंजन सादु लयि जनानन मंज छे वॅज मॉज तवारीख बनॉविथ वुडिथ गॉमुच ।

देवनागरी लिपि मंज छु कॉशुर परुन तु लेखुन स्यठा सॅहल । शुर्य हेछनॉव्यूख कॉशुर परुन तु लेखुन ।

લેખ

નુંદ ર્યોશ

મોહન લાલ આશ

રેશ્ય નાવ છુ અસિ સારિવુય બૂજમુત | સ્થાન્ય જદ તુ અજદાદ
 તિ ઓસ્ય રેશિય | ર્યોશ છિ તોમિસ વનાન યુસ પાપવ તુ ગ્વનહવ રોસ
 જિંડગી આસિ ગુજારાન | પ્રથ કોંસિ આસિ અકાર તુ બકાર યિવાન |
 સડકન પ્યઠ આસિ સાયિદાર કુલ્ય દિવાન | તાકિ વતિ પકુવુન્ય કરન
 શુહુલ | યિમ છિ જાયિ જાયિ સડકન નજદીખ ક્રૂર ખનુનાવાન | તાકિ
 વતિ પકુવુન્યન ફુટિ ત્રેશ | નુંદ ર્યોશ છુ રેશન હુંદ સરદાર માનુન
 યિવાન | અંસ્ય સુંદ આસ્તાનિ આલિયા છુ ચ્રારિ શરીફસ મંજ | લુખ
 છિ અથ અસ્તાનસ પ્યઠ હોંજિરી દિન બાપથ વુહર્ય વર્રિયસ ઓર યિવાન |

નુંદ રેશિસ છિ વારયાહ નાવ મસલન શેખ નૂરુદીન નૂરોની,
 સહ્જાનંદ, અલમદારિ કશમીર, અદલીસ સ્થાની તુ નુંદ સંજો | સંજ આંસ
 અમિસ જાથ | અંસ્ય સુંદ બુઝ્ય બબ ઔગરા સંજ ઓસ કશતવાડુક
 રાજુ | અમિસ ગવ દુશમન ગોલિબ | યિ ચોલ અતિ તુ વોત દ્રયિગામ શુર્ય
 બાંધ હ્યથ | અંસ્ય સુંદ નોચુવ સલર સંજો ગવ વેંયમૂહ સંદુર માજિ હુંદ
 ગરિ પ્યોઠ્ય | તુ અંથ્ય વેંયમૂહ ગામસ મંજ પ્યવ યિ ગાણિ તારુખ થનુ |
 યિ ઓસ લ્વકચારુ પ્યઠય યાદિ ખ્વદાયસ મંજ મહવ આસાન | બહિ
 વુહર્ય ત્રોવ અંસ્ય ગરુ તુ ચાવ ગારસ | વેંયમૂહ ગામુ ન્યેબરુ ઓસ સ્યઠાહ
 ગોન જંગલ | અથ મંજ આંસ અખ ગ્વફ | યિ રૂદ અંથ્ય ગ્વફિ મંજ
 બાહન વર્રિયન ઇબાદથ કરાન | બહિ વુહર્ય દ્રાવ અતિ તુ વોત ચિમર
 નારુવાવ અતિ તિ બ્યૂઠ તનહોઁઇ મંજ ઇબાદથ કરનિ | દપાન અંતી છુ
 અંમિસ નૂરુક દીદાર સપુદમુત | તુ અમિ પતુ વોત યિ દ્રયિ ગામ અતિ રૂદ
 વારાહ કાલ લુકન નેક વતિ પકુનુક દર્સ દિવાન | અતિ દ્રાવ તુ વોત
 રવુપવન ગ્વફિ મંજ | અતિ તિ સપુદ અંમિસ જલવુહ જાત હોંસિલ તુ

ऑંખુરસ પ્યઠ વોત બાગ સંગરામ ડારસ મંજ લૂકન પ્રચુન યથ અલાકસ ક્યા નાવ ? લુકવ વોનુસ હજુરથ યથ હજુ. છિ વનાન ચ્ચાર | દોપુન વ્લુ બા જુવો યેતિથુય પ્રાર, તુ ઑંખરસ તામ રૂદ્ય પતુ યિમ ચ્ચારસ મંજુય |

યિમન ઑંસ્ય ચોર ખલીફુ (શેશ્ય) સ્યઠાહ ટૉઢ્ય | અખ ગવ જ્ઞનખ રેશ્ય યસ પતુ જ્ઞાનરેશ્ય શાહ વોનુખ | ઑંસ્ય સુંદ અસ્ત્તાન છુ અંશમુકામ પહલગામુ નિશ | દોયિમ ગવ બુમ સાદ | યિ ઓસ નુંડ રેશિસ લ્વકચારુક સ્થાની, તુ બાર પરહેઝગાર | દપાન અકિ દ્વારુ આવ સિકંદર બુત શિકન અમિસ સૃત્ય મુલાકાથ કરનિ બુમ જુવ(મટનસ નિશ અખ ગામ) મગર ઑંસ્ય દ્વુતુસ નુ મુલાકાથ | મોયૂસ ગંછિથ ગવ સિકંદર શાહ વાપસ | યુદ્ધં ત્રૈયિમ ખલીફુ યાને શેશ્ય ઓસ બાબા લુતુફદીન રીશી | યિ ઓસ મુડવ વૉડવનુક કોનુ રાજિ | અકિસ દોસ્તસ સૃત્ય આવ કેશીરિ સ્થાન કરનિ | યેતિ બૂજુન અલમદાર સુંદિ રૂષાની કમાલુક સ્યઠાહ બજર યિમન સૃત્ય કોરુન અકુય મુલાકાથ તુ બસ પતુ ગવ નુ ગરુ વાપસ | સ્થાનિસુય વુમ્બારિ રૂદ જંગલસ મંજ ઇબાદથ કરાન તુ ઑંખુર ગુજર્યોવ તહસીલ બીરુ કિસ પુશકર ગામસ મંજ તુ અતી છુ દફન |

ચૂરિમ ખલીફુ ઓસ બાબુ નસુર | યિ ઓસ અમીર જાદુ અખ | નુંડ રેશિસ સૃત્ય કોરુન અકુય મુલાકાથ તુ સ્થાનિસુય વૉસિ રૂદ ગ્વર સુંદ્યન ખ્વરન નખુ |

નુંડ રયોશ ફ્યૂર સ્થાનિસુય વૉશીરિ તુ લૂકન હોવુન નીકી તુ પરહેઝગોરી હુંજ વથ | યિ ઓસ શકાહોરી | યાને ઑંસ્ય છુ નુ વૉસિ મંજ જાંહ માજ ખ્યોમુત | યુસ યિમન નિશ યિવાન ઓસ તિમન ઑંસ્ય માજ ત્રાવનુચ નસીહ્યથ કરાન | યિ ઓસ નુ મજહબુકિ જ્ઞાફિર દોરી પ્યઠ અકીદત થાવાન | બલિક ઓસ વનાન યેમ્ય પનુન પાન પ્રજુનોવ તુંસ્ય પ્રજુનોવ દય | અમિસ નિશ ઓસ નુ દચ્ય તુ દોગિન્યાર | યિ ઓસ સારિનુય લૂકન મદદ કરાન | તુ મુસીબતસ મંજ અકાર બકાર યિવાન | અકિસ શલૂકસ મંજ છુ વનાન |

पर तु पान यस ह्युवुय व्यंदे
सुय भव स्यंदे तैरिथ आव ॥

युस नु बोयिस तु पानस मंज कांह फरख करि सुय छु यथ
संसारस तार लबान। नुंद रेश्य छि कॉशिरि ज़बॉम्य मंज ग्वडुनिच
नज़ुम वॅन्यमुच यथ ग्वंगल नामु छि वनान। यि नज़ुम छि स्यठाह
नसीह्यथ आमोज़ तु रुहॉनी तु ख्वदा प्रज़नावनुचि वति गॉशिरावान।
अॅम्य सुंदिस बाकुय कलामस छि वनान शेखु श्रुक्य। यि छु ललु माजि
अवतार मानान तु तस मुतलक अख श्रुक यिथुकन्य वनान;-

तस पदमान पोरचि लले-तॅम्य गले अमर्यथ च्यवो
स्व सॉन्य अवतार ल्व लले-त्युथ मे वर दितम दवो ॥
याने तमि पदमान पोरिचि ललि च्यव गलि गलि अमर्यथ।

स्व ऑस अवतार ज़नमस आमुच। तमि प्रज़ुनोव दय। अंहदे
पासु हाव तु मे ति तिछुय वथ यिछु ललि हॉवुथ। यिंहंदिस आसतानि
पाकस प्यठ छि बटु तु मुसलमान कुनि इमतियाज़ु बगॉर हॉज़िरी
दिवान। नुंद रेश्य सुंज़ ज़िंदगी छि सानि बापथ ह्यदायथ। अम्य छि
ज़िंदगी मंज तिथ्य करामाथ वॅर्यमुत्य यैम्युक फिहरिस स्यठाह ज्यूठ
छु। अख मिसाल वुछिव दपान अकि द्वहु खॅत्य सथ हथ पीर ज़ाद,
र्वपुञ्चुंद रेशिस सुत्य बहस करनि तु यि कॉयिल करनि जि चु छुख
इसलॉमी शरहस खलाफ पकान। युथुय यिम रव्यु वन वॉत्य यि ओस
ग्वफि न्यॅबरु कनि तापस बिहिथ। युथुय यिम ॐिस ब्रोंह कुन वॉत्य यि
वोथ यकदम यिंहंदिस इस्तिकबालस मंज थोद। अति ऑस नु अमि
कनि अलावु बोयि कांह बिहुन्य जाय। ऑखुर वोथ यि कनि कुन तु
दोपनस, पॅछ्य छि आमुत्य बिहुन्य जाय छख नु यिनु बु मंदछावनु
यिम। वॅन्य ज़ेठेयि यिछु ज़ि सतवय हथ बीठ्य कनि प्यठ। अति ऑस
ल्वकुट लैजि पींचाह अमि मंजु द्राव यिमन सारिनुय पछ्यन सुम्ब बतु।
पीर सॉब वॅथ्य कलु बन कुन छुनिथ तु वॉत्य शहर।

—

અફસાન

ડેલીલ

રતન લાલ શાંત

યુથા લેંડકુ જદીદી ઓસ તિછુય ઑસ લડકી તિ । સ્વ વેંછુસ,

“અગરય અંસ્ય પનુનિ મરજી શર્ય દુનિયાહસ અંદર અનિથ
હ્યકોખ, મોલ મોજ કોનુ હ્યકોખ ચોરિથ ? ”

“આ-અસિ કુસ સ્વછ છુ યિમન અડુ પ્રેન્યન હુંદ । યિમવ છે
સ્સોન્ય કોબિલિયથ હાયિ તુ જાયિ વેંજ્રમુચ્ચ ।”

“મે છુ નુ મોલ યડ બેરિથ બતુ દિથ હ્યકાન મગર નજરન હુંજ
કંડચ તારુ છેનમ ચ્વાપોર્ય વાહરાવિથ થવિમચુ ।”

“મ્યોન મોલ ખબર કમિ ખોતરુ જખાન તુ સોરૂય ફોજૂલ—
પનુન્ય નુ આંખ શેંખુય લૂકન રથ વંદાન ।”

“અંસ્ય બદલાવૌખ યિમ અનપઢ કંગાલ મોલ્ય”

આશક્રન પેયિ નુ દ્વદુ કવલુ ચટુનિ । કામયાંબી આંસુખ બ્રોંટુય
વતન ચેશમુ વ્યથરાવિથ પ્રારાન । નોવ નગરસ મજ છોંડ લેંડકન અખ
ડેગ્યજલ ગરુ । નેવિસ મોલિસ આવ અન્યન અંછન ગાશ તુ દેંસતી લોગુન
પનુન્યન મ્વહનિવ્યન તુ મોજૂરન નજર ગુજર થવનસ । તિમ આંસ્ય ને
પોથુર મોલિકસ કારખાનસ તુ વાનસ લૂઠ કરાન ।

ગોબુ મોલ્ય વ્યોદ લેંડકી તિ મોલ । પનુન હમસાયિ તુ
કારબારસ મંજ હરીફ । કૂર બનેયિ લાછિ બેદિસ વૉરિસ ।

નેવિસ માહોલસ મંજ રૂદ નુ લેંડકસ તુ લેંડકી વખ ગુજરનુક
બાસ તુ ન મોલ મોજ ચરચનસ ફુરસથ । લેંડકુ સુંદ મોલ ઓસ વન્ય

क्रेशान न्वश कर अनन गरु। मॉल्य सुंज वरासथ ह्यथ। सु ओस
अज्जकल तिम अदबी मोमु हल करनस मंज मशगूल यिमव सुत्य लँडकु
सुंदि देंस्य कोरि मॉलिस जहर दिवनावनुच वथ नेरि हे।

कोरि मॉलिस ति ओस वन्य अकोय अर्मान जि तसुंद गरु कर
अचि बराथ। मगर यिथय ओसुस फेर प्यवान। यिम जोसूस तैम्य गोबरु
मॉल्य सुंदि गरि मोज्जूर बनौविथ रुविथ थैव्यमुत्य आैस्य तिमन ओस
थथ गछान। अवय आैसुन कोरि कौम थैव्यमुच जि लँडकस डालि
बदल कारन कुन।

लँडकी आैस वन्य लँडकस रुहॉनी असमानन परवाज्ज
करनावान। अज कल छि यिम दुशवय नागु बठ्यन प्यठ अबदी तु
अज्जली मसलु बखशावान वुछनु यिवान।

—

लेखकन तु परन वाल्यन अँपील

- १ वाखु खौतरु सूजिव कौशिरि जबॉन्य, अदबस तु संस्कृति
(सकाफतस) पेठ पनुन्य ताजु म्वखसर लेख, अफसानु,
शौयरी, नव्यन किताबन हुंद्य तबसरु देवनागरी लिपि मंज।
- २ वाखस मंज तबसरु करनु खौतरु सूजिव पननि नवि किताबु
या सोज्जनाविव तिमन पेठ तबसरु।
- ३ परनवॉल्य सूजिन वाखस पेठ पनुन्य कुमती राय।

अफसान

फोटू

हरि कृष्ण कौल

मुनु ओस मासन हुंदुय येलि तस मॉज म्वयि। तु वुनि ओस वॅरी गछुनय येलि तसुंद्य मॉल्य नोव नेथुर कोर। मुनु नि अॅमिस नवि माजि ज्ञायि च्वन वॅरियन मंज़ ज़ु नैचिव्य। मुनु आसिहे सतु वुहरुय येलि तसुंद्य मॉल्य मकानु बदलोव तु गयि नैविस महलस मंज़ रोज़नि। तॅत्य कोर तॅम्य अॅकिस स्कूलस मंज़ नाव दर्ज। मगर मुनस लोग नु गवडुनिकि द्वहु प्यठय दिल सिरिफ अमिकिन्य जि सु ओस दहि बजि प्यठु च्वन बजन ताम पनुन्यन तिमन ल्वकट्यन बायन निश छ्यनु गछान यिमन मंज़ तस ज्युव ओस। स्कूलु नेरनु विजि ओस तसुंद मोल तस केंछाह मेंछाह ख्यनु खॉतरु चूरि पॉर्ड्य कैह पॉसु ति दिवान मगर सु ओस नु तिम पॉसु पानस प्यठ खरुच करान। बॅलिकि स्कूलु प्यठु गरु नेरनु विजि ओस तिमन पॉसन ल्वकट्यन बायन हुंदि खॉतरु मिशरी मकॉय, तोलमुत करु बांटु मिठॉय, टिकु वावजि या फवकुबालु अनान। गरु वॉतिथ ओस यिम सॉरी चीज़ तिमन दिवान। सु ओस विजि विजि ल्वकट्यन बायन बुथ छलान पलव बदलावान, बतु आपरावान व्यष्टि मंज़ ललुनावान तु अटस या नखस खॉरिथ स्वर्वॉर्य दिवान।

अकि द्वहु आॅस्य तॅम्य दूशवय बॉय नखस खॉर्य मुत्य जि बॅडिस अॅकिस फोश कथ ताम प्यठ ल्वकुट्य सुंज। तॅम्य द्युत तस दकु तु सु आव पथर लायिनु। ड्यक्स चायस तोंतल वॅन्य येमि सुत्य रतु छूल्य आस। तसुंज वदन क्रख बूजिथ आयि तॅहंज मॉज दोरान दोरान तिमन निश ल्वकटिस नैचिव्य सुंद हाल वुष्ठिथ रुद नु तस

પાનસ તામ। અથવ લતવ તુ લોર્યવ સૃત્ય શલખ વેરિથ કૌર તુંષ્ય
મુનસ હાલિ બદ પતુ કોરુન કમરસ મંજ બંદ તુ ન દિચુનસ ચાય તુ ન
બતુ। રોંચ પહરન યેલિ મુનુન મોલ કામિ પ્યઠુ વાપસ આવ તુંષ્ય છોંડ
મુનુ। જ્ઞાનિ વોનુનસ અપુજ્ય જિ તસ ખોત સ્કૂલુ યિવાન યિવાનુય
તફ તુ તવય છુ અપોરિમિસ કમરસ મંજ શોગિથ। સુ ગોવ દવાન દવાન
મુનસ નિશ। મુનસ ઑસ્ય વદુનુ સૃત્ય ગિત્ય ગછાન। મોલ્ય લોગનસ
ઝ્યકસ અથુ। સુ ઓસ પ૱જ્ય પાંઠ્ય તપુ સૃત્ય દજાન।

ત્રૈયિ દોહ્ય વોથ મુનસ તફ તુ ચૂરિમિ દ્વાહ ગવ સુ બોયિ સ્કૂલ।
ચોરિ બજિ છુટી ગછનુ વિજિ વુછ તુંષ્ય પનુનિસ યારસ બિટસ તસુંદ મામ
સ્કૂલુકિસ દરવાજસ તલ પ્રારાન। મુન સુંદિસ મોલ્ય સુંદ નાવ તુ પય
પતાહ બૂજિથ હોવ બિટુન્ય મામન મુનસ સૃત્ય તિ પાનુન્યાર। તુ અકિસ
મ્વાજિ ગેરિસ નિશ ખ્યાવિન દ્વશવય યાર મ્વાજિ ગૂલય। બિટુ ગવ માસિ
સૃત્ય માતામાલ તુ મુન આવ કુનુય જોન ગરુ। ગરુ વાતિથ લોગ મુન
સોંચિનિ જિ તસુંદ મામ તિ છુ મેંજ્ય મેંજ્ય યોર યિવાન મગર સુ ક્યાજિ
તસુંદયન લ્વકટચન બાયિનુય પાનસ સૃત્ય માતામાલ નિવાન। અથ કથિ
તિ દ્રાવ દોયિમી દ્વાહ શલ યેલિ રિસસ મંજ બિટન તસ નેવુય કથાહ
વેન્ચ્ય। બુ વનય અખ કથ યેમ્યુક ન વૈ પય છુય।

“કવસુ કથ ?” મુનન પ્રશ્નુનસ।

“ચોંન્ય મોંજ છે નુ ચોંન્ય મોંજ !”

“અદુ છા સ્વ ચોંન્ય મોંજ ?”

“સ્વ છિ ચાન્ચન લ્વકટચન બાયન હુંજ મોંજ”

“તિહુંજ તિ છિ મોંજ તુ મ્યાંન્ય તિ છિ”

“ન ચોંન્ય અસલી મોંજ છિ મોમુચા। તસુંદિ મરનુ પતુ છુ ચોંન્ય
મોલ્ય નોવ ખાંદર કોરમુત। તસુંજિ દોયિમિ જ્ઞાનિ છિ ચોંન્ય લ્વકુટ્ય
જામુટ્ય।”

“‘चे वॅम्य वोनुय ?मुनस फूर्य मुशकिलन यिम त्रे लफुज्जा ।’”

“पनुनि मामुनि खसु चानि असली माजि ज्ञानि हे। अखतुय होव तमि मे चानि माजि हुंद फोटू ति”। बिटुन्य यि कथ बूजिथ ज्ञन गव मुनु रुजिथ। मगर अमि सातु बजोव गनटु तु दृशवय यार दोरेयि कलासस कुन।

अमि द्वहु पतय गव मुनस खबर क्याह। सु ओस वन्य ति ल्वकट्चन बायन लोल बरान तिमन सूत्य गिंदान। अटस तु नखस खॉरिथ तिमन सवॉर्य दिवान मगर हंगु मंगु ओस तस क्याहताम याद प्यवान तु सु ओस खबर कमन गवतन गळान। तसुंज नॅव मॉज ऑस मॅज्य मॅज्य मोमूली कथन हुंद्य हिथ रॅटिथ तस डांटान तु लायान। मगर सु ओस पनुन्यन वुठन चॅप्य ह्यथ सोरुय कैह अँदरी बरदाश करान। मोल ति हरगाह कैह प्रिछिह्वास। सु ओस नु तस ति कांह जवाब दिवान।

अकि द्वहु न्युव बिटन मुन तसुंद्यन गरि क्यन प्रछनु वरॉय पानस सूत्य पनुन मातामाल। तोर वातान वातानुय गव मुनु बिटस अगादि ज़ि मे हाव सु फोटू यथ मंज म्यॉन्य मॉज छि। बिटन दिच मामनि हुंदिस कुठिस दूंछ तु कति ताम कोडुन अख अलबम। तु अलबमुक्य वरख फिर्य फिर्य होवुन मुनस सु फोटू यथ मंज तसुंजि मामनि सूत्य तसुंजी वॉसि बोयि शो सथ ज्ञानु ति आसु।

“‘यिमन मंज क्वसु छि म्यॉन्य मॉज ?’” मुनन प्रुछ बिटस। बिट गव परेशान तस ओस नु याद ज़ि दॅछिनि तरफुच त्रैयिम ज़ॅन्य छा मुनुन्य मॉज किनु चूरिम ज़ॅन्य। “वनान कोना छुख ज़ि क्वसु छि म्यॉन्य मॉज ?” मुनन प्रुछनस बोयि। यि क्याह। यि छि चॅन्य मॉज। बिटन होव तस दॅछिनि तरफुचि त्रैयिमि ज्ञानि कुन। मुनु लोग मुदय गॅडिथ तस ज्ञानि कुन वुछिनि। अमी सातु कोर बिटस मामनि आलव। युथुय सु अत्यथ डोल मुनन कोड ल्वती अलबमु मंजु फोटू तु

થોવુન પનુનિસ બૈગસ મંજ ચૂરિ। ગરુ વૉતિથ કોડ તૅમ્ય બૈગ મંજુ સુ ફોટૂ। કેંચી વૉયિથ કોડુન અમિ બડિ ફોટૂ મંજુ પનુનિ માજિ હુંદ ફોટૂ અલગ તુ કેંચી સૃત્ય કર્યન બાકુય હિસસ તિલમુ તુ તિમ સારેય તિલિમુ દિચન દારિ કિન્ય દારિથ ।

મુનુન્ય નેવ મોજ આંસ પજી મુનુનિ ખોતરુ પરેશાન ગોમુચ । અંદર્ય અંદર્ય ઑસિસ કમ કમ વુલટુ ખ્યાલ વ્યથાન । ખબર ક્યાજિ ગવ તસ યૂત ચેર ? ખબર કોત આસિ ગોમુત ? ખબર વારય છા ? વતિ પકાન પકાન મા ગવ કુણિ ગાડિ તલ ? વન્ય યોલિ તૅમ્ય મુનુ ગરુસુય મંજ બિહિથ વુછ તમિ થોવ નુ તસ કિંફી બાકુય । ચપાતવ સૃત્ય વૉલ્યનસ ગૅલ્ય । ચુમચવ સૃત્ય વુઠનસ માજા । લતવ સૃત્ય ફુટરાવિનસ અડિજિ । —તુ શામસ યોલિ મોલ આસ તસ અથિ કરનોવનસ સ્વયિ શલખ । બતુ તિ કોરહોસ બંદ । મગર મુનસ ગવ નુ અલગુજાર તિ । તુ યુથુય સોરી શોગ્ય તૅમ્ય કોડ માજિ હુંદ ફોટૂ । થોવુન બુથ્ય લબિ સૃત્ય । પતુ રોટુન સીનસ પ્યઠ તુ બ્ધછિ હોત ઓસિથ તિ આયિ તસ મીઠ તુ શિહિજ ન્યેદુર ।

મુન ઓસ વન્ય ગરિ કિહો સ્કૂલ, દ્વાહસ મંજ દ્વાયિ ફિરિ માજિ હુંદિસ ફોટૂહસ વેંડિથ વુછાન મેંજ્ય ઓસુસ બાસાન જિ ફોટૂહસ ગછી વુન્ય વુઠન હરકથ તુ તસુંજ મોજ પ્રાણી તસ જિ ચે મા છોય વન્ય કુણિ જાયિ દગ ? યેત્યથ સ્વય છોવહોય તથ મા છુય વુનિ તિ તતુર વ્યથાન ? બ્ધછિ સૃત્ય મા છ્ય વૉનિજ કૂરાન ।

કેંહ દ્વાહ ગયિ અકિ દ્વાહ સ્કૂલસ મજ પ્રેર પતુ લેંડકન નસીદ્યથ કરાન વોન હ્યાડમાસ્ટરન જિ તિમ યિ કેંહ બોજાન આસન તથ પ્યઠ પજિ નુ તિમન બ૱લ્ય પછ કરુન્ય । તિમન પજિ ગવડુ સરુ કરુન જિ સ્વ કથ છા પેંજ કિનુ અપુઝ । અકિસ બોયિસ પ્રાણુન । પાનુ તિ સોંચુન તુ અદુ અગર બાસિ જિ યિ બૂજ તિ છુ પોઝ । તોલી પજિ તથ પ્યઠ પછ કરુન્ય । નતુ નુ કેંહ ।

ह्यडमास्टर सुंज यि नसीह्यथ बोजान बोजानुय बास्योव मुनस
जि तॅम्य ति मा छि शायद गलती वॅरमुचः। यि बिटन वोनुनस तथ प्यठ
वॅरुन बॅल्य पछे। सु रुद दैह्य दोहस बेकरार। रातस आयस नु
अॅकिस ब्रुंजेसि ति न्युंदुर। दोयिमि द्वहु स्कूल गछनु बदलु गव सु तथ
प्रॉनिस मॅहलस मंज येति तिम ब्रोंठ रोजान ऑस्य। केंछाह खोचान
खोचान तु केंछाह मंदछान मंदछान चाव सु अॅकिस हमसायि गरस मंज
येति तमि सातन गरुच बुड यस द्यद ऑस्य वनान तु बैयि तसुंज न्वशी
यॉच ऑस। द्यादि प्रज्ञनोव मुनु मगर तसुंजि माजि हुंद फोटू प्रज्ञनोवुन
नु कैह तमि कोर न्वशि आलव। न्वशि वोन पूर यकीनु सान जि यस
जनानि हुंद यि फोटू छु स्व छे नु मुनुन्य मॉज। यि बूजिथ दर्यव नु मुनु
तति। गरु वॉतिथ द्युतुन फोटू छ्हवटु डेरस प्यठ दॉरिथ। ल्वकुट्च बॉय
आस नालु मॅतिस। तिमन द्युतुन दकु। माजि प्रुछनस चु क्याजि आख
स्कूलु प्यठु सुली। तस ख्योन बुथ। तमि लॉयिनस चपाथ मुनन
ह्योतनस अथस चोप। पतु तुजिन कुनी टुख तु चोल गरि। तु रॉच
पहरन ताम रुद सडकन कोचन मंज आवारु हून्य सुंद्य पॉठ्य ओर योर
करान।

द्वहु खोतु ह्योतुन मुनु ज्यादय बदतॅमीजः, बदमिजॉज तु खूंखार
बनुन। अकि द्वहु येलि गरिक्य सॉरी बॉच यिकु वटु शामुक बतु ख्यवान
ऑस्य। मुनस खोत कथ ताम प्यठ जहल। तॅम्य ठोस पनुन बतु बानु।
मॉल्य ति वुछनस नु कांह ल्याहजु। यूत ह्योकुन त्यूत लोयनस। तु
लिथनावान लिथनावान छुनुन गरि न्यबर वॅंडिथ दरवाजु कोरुन बंद तु
अँदुर्य किन्य थॅवनस हॉकल। मुनु खोत अमि सुत्य ज्यादय खॅहरनि।
सु वोथ थोद तु बंद दरवाजस लॉयिन थ्वख। पतु कोरनस पेशाब तु पतु
चोल।

वारयाहस कालस वारयाहन जायन आवारगरदी वॅरिथ येलि
सु अडु रातन वापस आव. तॅमिस ओस शरारथ हम्योमुत। मगर गरस

નહુ વૉતિથ જન લેંજિસ તથ બેયિ ગ્રખ | સૃત્ય સોરુય યાદ પ્યોસ |
 ગરિક્ય દારિ બર ફુટરાવનુ બાપથ તુજિન છ્હવટુ ડેર પ્યઠુ કેન્ચ જિ
 ક્યાહતામ પ્યોસ યાદ | વેન્ચ વ્યસરેયિ અથુ મંજુ ખોચાન ખોચાન દિચુન
 દેંછિન્ય ખોવુર્ય નજર તુ લોગ છ્હવટુ ડેરસ દૂંછ દિનિ | કેહ કાલુ પતુ
 લોબુન બિટનિ માતામાલુ ચૂરિ નિમતિ ફોટૂહુક સુ હિસુ યુસ કેહ દ્વહ બ્રોંઠ
 છ્હવટસ પ્યઠ દોરિથ ઓસુન દ્વૃતમુત |

ફોટૂ ઓસ સ્યઠાહ મોલ ગોમુત | મુનન વથરોવ સુ પનુનિ
 કુરતનિ સૃત્ય | તુ લોગ તથ કુન મુદય ગાંડિથ ગુછનિ | તુ પતુ કોરનસ
 લ્વતી માહ અંછવ મંજુ વ્યસરેમત્વવ અંશ કતરવ સૃત્ય આવ ફોટૂ તિ
 બરનુ અંદરેમચન અંછન બાસ્યોસ જિ ફોટૂહચ જનાનિ તિ છુ ઓશ
 વસાન | પનુન્યવ અથવ સૃત્ય વથરોવુન પાનસ તુ ફોટૂહસ તિ ઔશ |
 પતુ ગવ ગરિ કિસ બંદ દરવાજસ કુન | તથ દ્વૃતુન લ્વતી દકુ મગર સુ
 આસ નુ કેહ મુચ્ચરાવનુ | આંખુર બ્યૂઠ બ્રાંદુક્યન હેર પાવન પ્યઠ તુ ફોટૂ
 સીનસ સૃત્ય રેટિથ પેયસ તિમુન્ય હેરપાવન પ્યઠ ન્યંદુર | તુ યપોર્ય
 આંસ મુનુન્ય બ્યાખ મોજ કોની દારિ પ્યઠ દર લેંગિથ અંછવ સૃત્ય
 અંદ્યપેક્યક્યન કોચન દૂંછ દિવાન મગર મુનુ ઓસુસ નુ કુનિ તિ દ્વૃંધ્ય
 ગઢાન | તસ આંસ દિલસ બડિ બડિ દુબરાય ગઢાન તુ અંછન મંજ
 ઓસુસ ઔશ યીરાન ||

Please renew your annual subscription and persuade your friends to send their subscription for *Vaakh* immediately.

अफसान

पथगाम पोरुच ज़मीन

गुलशन मजीद

अज्ज युथुय मजि आंगन बर चाव, ऑशस चौल बडि हटि असुन नीरिथ। स्व ऑस बरु स्योदुय स्रानु कुठि किस दरवाज़स प्यठ खडा। मजि ओस रबि गुरुन ह्युव। सु पोक स्योदुय तु त्रोवुन पनुन बोर आंगनस अकि अंदु छपरस तल। तस ऑस ऑशस सुत्य कमय दिलचसपी। ऑशि ऑस तसुंदि बापथ छरा अख बहानु तस ऑस फकत यथ कथि सुत्य दिलचसपी ज़ि तस तरि अख कनाल ज़मीन येम्युक फाँसलु तसुंदिस मॉलिस सुत्य ग्वडय सपुदमुत ओस। मजस रुज्ज हमेशि अँथ्य ज़मीन किस अँकिस कनालस प्यठ नज़र तु लोग बे वायि।

“नेरु टोठ हा ओसुय चेय प्रारान.....”

“बुनि नय आसुय नु बु ..”

“मगर व्वन्य आख ना। नेर वात।” ऑशन वोनुस पनुनि आवाज़ि हुंद कौड तेजुरॉविथ। मजि चाव अथु बुथ छॉलिथ अंदर। पीर सॉब ओस हसबि मोमूल तॉवीज़ु लेखान तु यिमन पॅतिलु बनावनुच कॉम ऑस व्वन्य मजि सुय मटि।

“चु कथू गजि ओसुख...? पीर सॉबन प्रुछुस कलु थोद तुलनु वरॉयी पनुनि बलगमदार आवाज़ि मंज़।

मजि रुद खामोश। तँम्य ह्यैत्य लीख्य मुत्य तॉवीज़ सॉबरावुन्य। “यिनु कथ करख। चे कोतू ओसुय यथ सॉलाबस मंज़ गछुन यीचाह तॉजली

कथ कामि आँसुय थाव तॉवीजु पथर ।” पीर सॉबस ओस सख शरारथ ।

“यि छु न हज पथगाम पोरुक जमीन । बु हज.....”

“बुछू खर सुंदि ह्यांगा । पथगाम पोर्युक जमीन तरी चे पानय पनुनि वखतु । चे ख्स कॉम मटि छ्य चु कर फकत स्व कॉम । चेय ब बतंग ओनथस । बु दिमु कथ कथ गाम । अज्ज गॅयोख आबु बुज्य” । मजस ओस वारयाह कालु प्यठु बे पॅछी नाल वोलमुत । तस आँस नु पछुय बिहान ज़ि तस तरि अख कनाल जमीन । तस यि वनुनु ओस आमुत तमि हिसाबु गोछ पथगाम पूर अँद्य पॅक्य आसुन । मगर पनुनि तमाम तलाश बावजूद ओस नु तस पथगाम पोर अँथ्य आमुत । सिरिफ ओस तस हलकु शख ह्युव गन्योमुत ज़ि बजि क्वलि अपारि छु पथगाम पूर अज्ज येलि कैचन दृहन लगातार रुद प्यनु किन्य बजि क्वलि व्युप आव सु गव बेताब । तु पथगाम पोरिचि पनुनि जमीनि हुंद हाल बुछनि ओस स्योदुय बजि क्वलि तरनि लोगमुत तु मुशकिलनुय ओसुख बचॉविथ ह्योकमुत । तु अवय ओस पीर सॉब नारो नार । “न हज यि पथगाम पूर.....छु पथगाम पोर क्वलि व्यठ लायन सुत्य ना तरि सु यपोर ।”

“मजा । दम कर । चे वोतुय वारयाह काल अँकिस अँकिस प्रुछान पथगाम पूर कति छु तु पथगाम पूर कति छु । दफा गछ । अति सोजुन आँशि यूर्य ।”

मगर मजि वोथ नु थोद कैह । तॅमिस आँस पीर सॉबुन्य चख ति व्यॅज तु अमि चँखि हुंज लांफ ति । “अकि लटि हज बुछु हा बु यि पथगाम पूर पानु ति.....”

“बुछू गजि लदा । पथगाम पूर छु यथ जुजदानस मंज । येमि विजि चॉन्य वॅरी बराबर गछन यि तरी चे पानय । यी छु फॉसलु तु यी

છુ હખુ ।” પીર સૉબન હોવ ઓંગજિ સૃત્ય તાકચસ કુન યથ પ્યઠ વારયાહ જુજદાનું આંસ્ય ।

મજસ આંસ પાનસ તિ પતાહ જિ ફાઁસલ છુ અંકિસ જુજદાનસ મંજ તુ અમ્યુક અખ નકુલ આયોવ અંમ્ય સુંદિસ મૌલિસ તિ દિનું યુસ તુંમ્ય પીર સૉબસ નિશી થોવમુત ઓસ । ફાઁસલું ઓસ પોજા । પથગામ પૂર તિ ઓસ પોજા મગર મજસ ઓસ અકુય ગંડ જિન યિ પથગામ પૂર કતિ છુ । સુ ઓસ મુસલસલ અમિકિસ તલાશસ મંજ ? પીર ગરિ વાનિ લેંગિથ । સુ ઓસ પીરસ હર રંગ ખ્વશ થાવુન યછાન । પનુનિ કામિ સૃત્ય । મ્યહનેંચ સૃત્ય તુ વ્યવહાર સૃત્ય । ન ઓસ પીર ગરિ કામિ થખ તુ ન ઓસ મજિ થકાન । તસુંજ નજર રૂજ હમેશિ પથગામ પોરસ પ્યઠ । મજુન દ્વહ તયુ રાથ ઓસ ફકથ પથગામ । તુ પથગામ પોરચ વથ આંસ મ્યહનથ ખ્વસ સુ ગાશ ફવલનું પ્યઠ ખ્વફતન ન્યમાજિ તામ કરાન ઓસ । પથગામ પૂર પથગામ પૂર કરાન રૂદ મજસ લ્વકચાર તિ પતુ આંશિ તિ અમિ પતુ પથગામ પૂર તિ । વન્ય આંસ્ય ગરસ મંજ ફકથ આંશિન્ય શુર્ય । પીર સૉબ ઓસ તાવીજ લેખાન લેખાન અંકિસ કૂનસ મંજ ચંમ્યોમુત જિ આંખુર છ્વક્યોસ શાહ મજિ ઓસ લગાતાર કોમ કરન વોલ હગુર । સુ ઓસ અજ તિ કોમ કોટ મ્વકલોવિથ ખહન, બેરન, ગામન ફેરાન મગર કુનિ ખયાલું યા નિયેંચ વર્ઝય બે મકસદ । તસ ઓસ પનુન પાન છોનુય બાસાન ।

તસ ઓસ નુ ફિકરી તરાન જિ સુ કોત વોત । કોમ કોટ મ્વકલોવિથ ઓસ સુ પનન્યન જંદન ચંદુ દનાન તુ બોયિ તાહ તાહ થાવાન । બોયિ તાહ ખોલાન ચંદુ દનાન તુ તાહ તાહ થાવાન । અંથ્ય મંજય કાંહ અનજાન બેજાન પ્રાછિદ્યસ પીર સૉબ કતિ છુ । સુ ઓસુસ કલું થોડ તુલનું વર્ઝય વનાન “પથગામ પોરિ” ।

अफसाना

कोकरि

त्रिलोकीनाथ धर 'कुन्दन'

बु ओसुस रोजान अँकिस लोकटिस महलस मंज। अति ऑस्य गरु
मसा वैरिथ दह पंदाह। मगर पानु वुन्य ओस सारिनुय जान। लूकि दोहु
बडि दोहु अख अँकिस अथु रोट, शॉदी गँमी मंज शरकथ तु अख
अँकिस अकार बकार युन ओस आमुतुय अमापोज अख अँक्यसुन्द
चुक ति ओस नु कम केंह। अति ऑस्य रोजान बटय मगर कुस्मु
कुसमुक्य, ऑखुर तिमति इन्सानुय। इन्सान छि आसानुय फितरतन
ब्योन ब्योन कुस्मुक्य। बागु पीन्त्यहना पीन्त्यहना ऑस सारिनुय मगर
साहिबन ओस बोड्य पाहन बाग। अथ मंज ऑस बँड दछि राँठ तु दह
बाह फ्रस्तु कुल्य तु अख दुदर बून्य ति। सॉरी महलु वॉल्य ऑस्य
शरीफ तु असुल ज्ञाथ। मगर जु गरु ऑस्य बडु दिलचस्प। यिम ऑस्य
गँव ति रछान तु कोकर ति पालान। यिमन ऑस्य अँकिस गरस वनान
वासु काकुन तु बोयिस वनान लसु काकुन।

वासुकाकन्यन ऑस अख कोकुर क्रहनि पखु करिथ, वैछरु तु
पोछरु ऑस ज़बर। ठूल ऑस दरजनु वादु दिवान तु वासु काकन्य
ऑस्य ठूलु मोन्जि ति ख्यवान तु सिविथ ठूल ति ख्यवान। बाजे ऑस्य
यिम ठूलुच सब्जी ति बनावान योसु गरुक्य बॉच खासकर लोकुट्य
ऑस्य टास वैर्य वैर्य ख्यवान। बोयि ति आसु कोकरि मगर यि ऑस
खास कोकुर। अमी ऑस्य अँमिस ठूलु कोकुर वनान। अथ बर अक्स
ओस लसु काकन्यन कोकरि अम्बार। यिम आसु ठूल त्रावान, तिमन
फाह दिवान तु पूत्य कडान। खास वैरिथ ऑस वोजजि पखु वाजेन्य
अख कोकुर। यि ऑस नाजु कुकिल। अँमिस ओस पनुन्यन पूत्यन
हुन्द बडु गुमानु। कुनि कुनि ऑस अँमिस बोयन कोकर्यन या कोकरन

सुत्य लड़ौय गछान। यि ऑस याशा वॅरिथ पनुन्यन पूत्यन तुलान सुत्य तु चळान साहिबन हॉंदिस बागस मंज़। अति ऑस यि रुशिथ बिहान दछि राँठ तल। योताम नु कोकर या कोकरि ज़ारुपारु करनि यिहनस तोताम ऑस नु वापस फेरान। अमी ऑस्य अॅमिस सॉरी पूत्य कोकुर वनान।

यिमु सार्यय कोकरि तु कोकर ऑस्य देय दोहस बागु बागु तु आंगनु आंगनु फेरान। मँज्य मँज्य ऑस ठूल कोकुर तु पूत्य कोकुर कॉसि हॉंदिस बागस मंज़ मेलान। ठूल कोकुर ऑस छैर वॅर हुपॉर्य यपॉर्य फुदकान। पूत्य कोकुर ऑस पनुन पूत्य फोज ह्यथ कलु ज़ीर करान तु पनुन किमामु तु पनुन छोख हावान। पतु आसु दोनवय कुट कुट वॅरिथ अख अॅकिस क्याहताम वनान। ज़ॉहिर ऑस अख पनुन बै फिकिर आसुन वखनान तु ब्याख ऑस पनुनि पूत्य ख्यल्युक तकबुर व्यछनान। कांह गरुहय तोमलु मोठ या दानु छोक त्राविहेक यिमु आसु सु सोरुय नॅच नॅच ख्यवान तु कुतर कुतर करान बोलि करान। ठूल कोकुर ऑस इथु वॅरन्य हमेशि ठूल त्रावान पनुनी गरि मरिस अंदर गासस प्यठ, अमा पोज गाहे बोगाहे ऑस यि त्रावान ठूल बैयि कुनि गरस मंज़ ति। महलस मंज़ ओस युथ यकुत तु ऑस यिछ बरादरी ज़ि तिम यिहैन ठूल ह्यथ वासु काकुन तु देहनख अथु तुलिथ, ज़ि हतु सॅ यिम छिवु तुहंजि कोकरि सानि गरि ठूल दितमुत्य। वासु काक ओस अकसर वनान, आहन सॅ पनुन कोकुर नय बद आसि लुकु हॉंदि गरि क्याजि त्रावि ठूल। यि छि यिहँजुय शराफत ज़ि यिम छि यिवान योतुय ह्यथ, नतु छा अॅज़कि वखतु कांह ईमानदार आसान। थवुहैन पानस अथी, खेहन ठूल मौडाह, ठूल ज़ोम्बूराह या सिविथ ठूलाह। असि कति लगिहे पताह। ऑस्य दपुहव कोकुर छनु ठूलय दिवान।

यिमन दोशवैन्य गरन आँस्य कोकर ति। तिम आँस्य सुबृहय बांग दिवान तु महलस वुजुनावान। महलस मंज ओस आम मजाख रॉयिज जि युथुय सुबहन बांग बोजॉयख त्युथुय आँस्य प्रिछान, यि ओसु वासुकाकुन कोकुर किनु लसु काकुन? पतु आँस्य ठाह ठाह करान असुन त्रावान। अकि दोहु ओस मे सुबृहय कोत ताम गछुन। बांगि वुजुनोवुस बु तु गोस तयार पलव छुनिथ नेरनु बापथ। अति छुस वुछान कोचस मंज पूत्य कोकुर तु अख कोकुर दोंकु दोंक करान। शायद आसिहे यि लसुकाकुन कोकुर। यिमव चुव यड बैरिथ। मे बास्यव जॉहिरा आसिहे अँमी कोकरन बांग दिच्चमुच। कोकरि आसिहे आरामस खलल गोमुत। स्व आँस वोन्य अँमिस नाराज तु वोलनस बुथ, चै क्याजि लोगुथ यूत शोर। बु ति छँनथस वुजुनाविथ तु म्याँन्य पूत्य ति। यि आँस यूताह बद ज्झोन गाँमुच जि गरु त्राविथ आँस चळनस वॉचमुच। हुति पूत्य कोकुर, तेशल। बरदाश्त करनुक ओस नु सवालुय। यि वैँछ याशा वैरिथ थोद। पूत्य ख्योल तुलुन सुत्य तु चैंज साहिबैहन्दिस बागस तु रुज्ज खैटिथ। कोकुर गव परेशान, छु छांडान कोकरि। सु कॉहाँदि मालु यीहेस स्व अथि। स्व आँस कूपु बवनस चामुच। मे हाव्योमस इशारव सुत्य जि कोकुर हा छ्य साहिबैहन्दिस बागस मंज चूरि बिहिथ मगर चॉरिस तोर नु फिकरि केंह।

कोकुर गव देवानु। मैत्यसैद्य पॉठ्य रुद फेरान अकि कोचि तु बैयि कोचि, अकि आंगनु तु बैयि आंगनु। ख्यन तु च्यन गोस मैशिथ। शामन सिरियि लोसवुन ह्यु चाव साहिबैहन्दिस बागस मंज। अति पेयस नज्जर कोकरि कुन तु तुजिन वोठ। अवैन्य दव नियन तु वोत तस निशि। बु ति ओसुस युहुंद गोमुत पनुनिस यारस मेलनि। आँस्य आँस्य डबि प्यठ बिहिथ। मे पैयि बोन कुन नज्जर। अति छुस वुछान यि कोकुर अँमिस कोकरि यि बूजिथ ति ज़ारु पारु करान, चु पखतुय वोन्य गरु वापस। यमि दोह्य तमि दोह्य गॅयि कोकुर आमादु तु तुलुन पनुन पूत्य

ख्योल सुत्य तु द्रायि कमि किमामु ब्रोंह कुन। यि नजारु ओस वुछुन लायख। ब्रोंह ब्रोंह ऑस कोकुर, पतु ऑस्य पूत्य तु सारिनुय पोतुस ओस कोकुर डोचुर डोचुर दिवान फुटिमुत्यव कोठचव पकान। मे त्रोव असुनाह। सूचुम यिमु तेशल नाजु कुकिल छि यति तति हिशय आसान।

दोयिमि दोहु गोस बु लसुकाकुन तु वैन्यमख कालुच सॉरुय शेछ। तिमन फोजि बोकु। लसु काक वोथ मे कमि किमामु, ‘हे बु क्याह वनय? यि पूत्य कोकुर सॉन्य छ्यी तेशल। यि छि यिथु वैन्य ति कलु थोद थैविथ फुदकान। पूत्य ह्यथ यलि यि छि आसान त्यलि छु अमिस बदलय नशि आसान। केंह दोह गैयि मंजु तु मे प्यव वासु काकुन गछुन। कथि कथि मंजु वैछ यि कथ ति। मे वैन्य यिमन लसु काकनि कोकरि हँज़ सॉरुय वरासथ। यिम गैयि बूजिथ हना गम्बीरेय पाहनथ। वासु काकन बुलॉव्य गरुक्य सॉरी बॉच तु द्युतनख हुकुम, अँजकि प्यठु ठूल ख्यन्य बन्द। सॉन्य ठूल कोकुर ति गछि पूत्य कोकुर बनुन्य युथ जन यि ति तेशल बनि तु महलस मंज आसि पकान किमामु सान। सॉन्य कोकुर गछि नु लसु काकन्यन हँजि कोकरि खोतु कम पायि आसुन्य। तोह्य गौछिव वुछान र्यतन दोन मंज आसि सॉन्य ठूल कोकुर ति पूत्य कोकुर बनेमुच। मे कोर बैयि असुनाह तु सूचुम, ‘यिति गव अज्जरवुन्युक अख रुफ।’

वाखस मंज केह नैव्य कालम

1. अँस्य करव कॉशिरेन नामावार अँदीबन, दॉनिशवरन तु वैदवानन हुंद्यन अदबी सफरन हुंद सिलसिल वाखस मंज छापुन शरू।
2. अदबी मोजूहन पेठ करव म्वखसर चर्चा या रपट पेश।

शाँयरी

त्यैलिच मस्तूर ऑऱ्जिच वुजमल

शंभुनाथ भट्ट हलीम

चु ऑसुख ब्रोंह ति स्वंदर ज्ञूनि हुंद अड
 अमा पोऱ्ज रुस्य वँट ज्ञोलानु लॉगिथ .
 चे ऑसिय जामु शूबान रवु पु तने
 वुछान तसवीर कांह ओस माय लॉगिथ ।

रेस्युल ओस दिदरि हुंद ह्युव चोन बोलुन
 मगर रातस द्वहस पंजरस अंदर बंद ।
 दिवान ऑसी चे कदमन मीठ्य दिलबर
 अमा पोऱ्ज चॉन्य वुठ ज्ञॉनिथ शकरकंद ।

स्वखन दानव वोनुय छख जन्नतुच हूर
 खेटिथ थेवुहख चु जन अछिदॉर ऑसुख ।
 असुन मिजि तीर लायिन्य चोन अंदाम
 मगर पोऱ्ज जालु लॅजमुच हॉर ऑसुख ।
 पनुन्य हावस च्रलान ऑस्य ऑनु चाने
 यि ज्ञॉनिथ छेख चु कुनि अर्मानु रोस्तुय।

गुलालस दाग बोवुख शूबुवुन साज—
 चु मॉनिख नाजनीना मानु रोस्तुय ।

चु आयख नार छेवुरावान ज्ञगतुक
 मगर तेजेयि रेह चॉनिस अलावस ।
 दिचुथ तन दॉद्य व्यतुराँविथ बेयन हुंद्य
 मगर चुय लॉजिहख अफसूस दावस ॥

चंगथ बदुल्योव यामथ रवय चे बदलुथ

નોવુય ઉનવાન દ્યુન રોયવ ગુલિસ્તાનસ ।
 બનેયિ શયશ બ્વદ યેંબરુજ્વલ નારુ વુજમલ ।
 જસ્તીન લ૱જ આસમાનસ મૂદિયાનસ ।
 બનિથ ચંડી યુથુય સુહ યેલ ઓનથન
 ગરુરન ત્રાસ ખ્વવ લોગ જુલુમ દાવસ ।
 વેંસિથ મંદોરિ પેયિ ગગરાયિ ચાને
 નોવુય રફતાર બખશુથ યામ વાવસ ।
 સિયાસર મૌનિમુચ્ચ ઓસુખ ચુ બેબસ
 દપાન ઓસ્ય થોવમુચ્ચ પ્વતરુન્ય દયન ખાર ।
 મગર સરકશ બેનિથ યેલિ બ્રોંઠ દ્રાયખ
 સપુજ્જ મરદાનુગી નૉદિમ શર્મસાર ।
 યિમવ ચશમવ મુહિથ ઓસુખ નિવાન દિલ
 તિમવ હ્યોત ખશ્મ સુત્ય નબુ નાર હારુન ।
 કુનાન યિમ નાજ સરિ બાજાર ઓસુખ
 તિમવ હ્યોત માનુરેનિ હુંદ દાર છારુન ।
 બેનિથ લલ દિથ ચુ દ્રાયખ ચાખ જામન
 કોરુથ નિલુવઠ ચે સેંદિયન હુંદ અજ્જકાર ।
 દ્યુતુથ હ્વોચિથ શિવસ શક્તિ છે લોઝિમ
 ઘ્યહય ચલુવુન થવાન સંસાર વ્યવહાર ।
 બે દર્દસ લોલુ કિસ સોજસ બોરુથ ગવડ
 પ્રેથેયખ ચંદુહારુચ જ્ઞૂન તાબાન .
 ચે હોવુથ ગૃસ્ય કૂરા આમ આંસિથ
 ફનસ અદબસ છે કિથુ પાંઠ્ય શોલુનાવાન ।
 અંરિન્ય લોંગિથ ઓનુથ ક્યુથ જોર સબરસ
 બિદાદસ અંદરિય ગવ શાફ ત્રેહર્યવ ।
 દિલાસા દિથ ગયખ મસવલ ચુ બાગસ

गरुरन मद हँरिथ प्यव लाफ त्रेहर्यव ।
 वॅछुख आसी अंदर येलि राँन्य सरकश
 अल्यव आलम वॅसिथ पैयि ताजि शॉही ।
 चै खाँरुथ तुर असमानस जहानस
 नवि अनमानु छाँवुथ कजकुलोही ।
 कोरुथ बेवायि संगीतन युथुय मोत
 जुलुम मंदुछव तु फोल डेकु इन्कलाबुक ।
 रतस लैंज ग्रख हुबाबस जोश तेझ्यव ।
 फलक व्यसर्ये । डांशिथ पेचु-ताबस ।
 चु आयख मॉज जनमस बोनि शेहजार
 पखन तल पूत्य ख्योल छाटि वावु रोछथन ।
 वछुक अमर्यथ थोवुथ अरजां फिरावान
 हयातुक थव चै कमि चिकुचावु रोछथन ।
 बॅनिथ हबा करारस नाद लोयुथ
 तवय आदम सपुद देवानु चोनुय ।
 थॅविथ सरताजु लोलुक्य पोशि अंबर
 तवय पयुर आलमन अफसानु चोनुय ।
 बोरुथ ग्वड ज़िंदुगी हुंदिस खुमारस
 असुन रँछरुथ तु हुस्नस बोश खोरुथ ।
 व्यमरजन जुव द्युतुथ अर्मान पॉलिथ
 व्यचाँरिथ नीलु सरु पंपोश खोरुथ ।
 गुमव पनुन्यव चै नोवुथ मेहनतुक रवय
 वॅछुख डॅल्य याम दां डूर्य व्लसनस आय
 ग्यवुन मर्गव-नयव ह्योत शोकु चाने
 चै प्रॉवुथ जर-जर्रातुच स्यठाह माय ।
 मगर दर लोग लोलस याम गरजन

કજોલી ચશ્મ ડેંછમ નાર હારાન ।
 નૅવિસ વેલસ તિ ડેંઠુમ ત્રાય બદલુય
 વુછુમ પુશ્ય પોશિ થરિ હુંદિ લરનુ થારાન ।

ત્રે ગઝલ

ગુલામ નબી નોંજિર

(1)

રઝન છુ નાર ખસાન યિ ક્યા છુ આબસ તલ
 લેખિથ છુ ખાકસ પ્યઠ હવા છુ આબસ તલ ।
 સવાલ ઓસુમ આબુ મોકલસ ત્રોવમુત
 જવાબ ત્યંય્ સુંદ બૂજથા ? છુ આબસ તલ .
 વનય બુ ક્યા કતિનસ છુ કાયિનાત યિ કુલ
 કમુય છુ આબસ પ્યઠ , સ્યઠાહ છુ આબસ તલ ।
 દપાન કથ કથ ઔસ છ્વપુ તિ રંજુનાવાન
 હરફ છિ આબસ પ્યઠ સદા છુ આબસ તલ ।
 રછાન પેંગરિસ તલ વથ નુ કથ ચિહિસ વુજમલ
 ગવાહ ચુ પછ કેર્યજ્યમ અવય છુ આબસ તલ ।
 બુ ક્યા વનય આલમ છુ દોયિરસ અંદર
 યિ જન છુ નુ ફિજાહસ પ્યઠ તિ હા છુ આબસ તલ
 જ્ઞમાનુ અખબારસ ખેંસિથ છુ નાર છકાન
 ચુ વન યિ નોંજિર ક્યા સના છુ આબસ તલ ।

(2)

દ્વહલિ અঁછ મેછ વચિ તુ વુછનય ખાબ લ્યૂખ

रोत छायन तल खेटिथ अखताब ल्यूख ।
 याम परतव प्यव तसुंद दरु ज्वून लूस
 तारुकन वेंछे थर यि दिल बेताब ल्यूख ।
 तारुकन मंज नज्जर छांडान आसु क्याह
 सुह अँछन मंज रोछ अशुक सॉलाब ल्यूख ।
 अरि जुवय रतु छॉप्य काकद गाश कार
 वति अथ सॉलिम अवय जन आब ल्यूख ।
 कालु ओबरुकि नावु जुलफन हुंज दलील
 वेंन्य अतन तल छेन्य अती संगलाब ल्यूख ।
 तारुकव कोड काड ताख लॉग्यमस
 तेम्बरि जरि पोशन तु गाह नायाब ल्यूख ।
 वावु गुति मंज आव हेनु म्योनुय नसीब
 नॉजिरन्य कलमन नॅचिथ गिरदाब ल्यूख ।

(3)

रोत छायन तल छि कैह गाशिक्य वरख व्लु यिम परव
 खलवतुक्य कैह इशतिहार अँस्य आसमानस प्यठ परव ।
 वावु पोशन मालु वेर्य कर्य चॉग्य ज़खमन हुंद्य ति जॉल्य
 दरदु गामन मंज गुजारान साथ ब्रुंज्य क्या करव ।
 तारु रेन्य वुडरन ववान आँस्य रुदुय शेहिल्यन ब्यॉल्य पॅल्य
 लपल पनुनिस गाटुजारस वनतु वन्य किथु कन्य बरव ।
 बुनि छु म्योनुय पोशि मोत तमि गामु न्यॅबरय वेन्य दिवान
 दास्तानन कन थवव अफसानु बोयि कॉत्याह परव ।
 सायि कति करि यथ फिराकुचि क्रायि मंज वसलुच व्वमेद
 नॉजिरन्य यिम शार ह्यथ नय सबरुकिस तारस तारव ।

हयो इन्सानय !

त्रिलोकी नाथ धर कुन्दन

मोल छुय प्रावुन बन रुत जानय, बन दुर्दानय ।
 लोल छुय बावुन गछ कोरबानय, बन परवानय ।
 प्योर छुख ज़गतुक अमि अनुमानय, बन जानानय ।
 प्रॉन्य त्राव पथ कुन तिम अरमानय, बन मस्तानय ।
 रोशुन मँशरिथ तुल पैमानय, अछ मयखानय ।
 सीरव बैर्य बैर्य युस छुय बानय, तथ थव ठानय ।
 जिन्दगी लेखान वैछ्य पॉन्य पानय, अख अफसानय ।
 फेरान कवु छुख वानु पथ वानय, जन देवानय
 बेदाग रोजी येलि दामानय, पनुनुय पानय
 वाती तोरुक अदु फरमानय, बडि अस्मानय ।
 सॉरी नेरन चैति अरमानय, रुत्य तय जानय
 स्वरतन सुय दय बोड बगुवानय, हयो इन्सानय !

ग़ज़ल

त्रिलोकी नाथ धर कुन्दन

कॉत्याह सवाल प्रिछनम, प्रारान छु वोन्य जवाबस,
 अँदर्युम पनुन यि गुदरुन, वनु क्याह बु तस नवाबस ?
 मचि न्यैंद्रि मंज बु ओसुस, वुजुनोवनस अमा वैम्य ?
 कमि थज्जर बोन बु वोतुस, कोरनम खलल म्य खाबस ।
 अकि अंदु छि नफचु कांगुर, ब्ययि अंदु छि लोलु मनकल,
 अमिनारु कति छि मोकलन, लोगमुत बु कथ दोलाबस ?

लોલસ સરૂર ચેશમન, અંશકસ ખુમાર આસાન,
 બેકુલ તુ ચોર્ય છી વોન્ચ, ખારાન ખતા શરાબસ।
 દસ્તાર બોડ ગંડિથ છુસ, ચેશમન છુ નૂર જોતાન,
 નજુરૂય વટુસ્ય ગછાન યોલિ, ડેશાન છિ રોબ દાબસ।
 હુસનાહ છુ નાર છઠ હ્યુ, ખેંટ્ય ખેંટ્ય ફટિથ છુ નેરાન,
 યુસ અથ છુ ચૂરિ થાગાન, વનુ ક્યાહ બુ તથ હિજાબસ ?
 માહરાજુ પોશ જાફુર, માહર્યન્ય છિ યોસમન થ૱ર,
 વોશલુન છુ ક્યાજિ ખોતમુત, પ્રિછુહા અંમિસ ગુલાબસ।
 પોન્ય ક્યાહ તુ પાપ ક્યાહ ગવ, છમ મા મે પાર્ય જાનુય,
 અમિ કિન્ય બુ છુસ પરેશાન, ઇનુ ખુર યિયમ હિસાબસ।
 બદ કાર કેર્ય તિમવ યિમ, તિમ કાર યોદ કરવ અંસ્ય,
 તોલિ ક્યાહ ફરુક છિ વેન્ચ્યતવ, જાનસ તુ બ્યયિ ખરાબસ ?
 ‘કુન્દન’ પરાન છુ બોથા, મોલુવુન, મોદુર તુ સનુવુન,
 સાજ્જસ તિ આયિ જ્યવ અજ્જ, તબલસ તુ બોયિ રબાબસ ॥

પાંછ રૂબાયિ

મખન લાલ કંવલ

ગિંદાન સોરી છિ ઠોંચન નૉતવાનસ
 છુ જોરાવાર કરાન રાજુત જમાનસ
 કટન ક્વકરન વતવ પેઠ્ય હાંડ સપદાન
 મગર સુહ ગ્રજ છુ લરજાવાન જહાનસ ॥(૧)
 સ્યદ્યન સાદન હ્યવાન યેતિ બાજ સોરી
 તગાન યેસ્ય સુય દિવાન છુખ જરુબ કોરી
 પ્રવાન છ્યખ નૂન ફ્યખ બેવાયિ જ્ખમન
 ગછાન દમ પેંટ્ય વુછાન યોલિ યાર સોરી ॥(૨)

अज्जलु लॉनिस છુ યથ જેમાનસ વર
 મ૱જિલુ રાવુન છુ કારુવાનસ વર
 અજિકિ ઇનસાનુ છુખ ચુ બોડ કોતિલ
 ચાનિ કરતૂત ગવ જહાનસ વર ॥(૩)

દપાન ગતુ રેન્ય છુ રવનિ છ્વન્ય છ્વન્ય યિ દુનિયા
 મગર યૂગી વનાન છુય પ્વન્ય યિ દુનિયા
 રેશવ વોનહમ છુ દુનિયા પાપુ ગાગુર
 બન્યોમુત શોર ખાના બન્ય યિ દુનિયા ॥(૪)

યિ દુનિયા ઓમ પ્વાલા રૂદુ શાન્યન
 યિ દુનિયા બસ દ્યગુલ્ય ખોલી છિ વાન્યન
 છિ વાવસ મંજ વુડાન સ્યખ જન યિ દુનિયા
 યિ દુનિયા શીનુ કવહ તલ શીનુ માન્યન ॥(૫)

જુ ગજલુ

સુનીતા રૈના પંડિત

(1)

ચાનિ ગરિ દ્વાયસ તુ ચોલુથ કિહો વેંહર
 ચાનિ બર ચાયસ ચે બદલેયી નજર ॥
 પશુ પ્યટુક જન શીન , ડોલ લ્વકચાર મ્યોન
 ચાનિ ગરિ જાયસ ચે બીઠુય બેલ્ય અંહર ॥
 સૃત્ય રેંટથસ યેલિ વચ્સ શેહજાર પ્યોય
 બાસ વિજિ વિજિ લોગ જિ આંખુર છ્યસ બ્વપર ॥
 યામ અછિદાર્યન ગિંદુન ત્રોગુમ મે વુછ
 ગુલ્ય મુરાન બબ માજિ ફોલ બિહથુય સહર ॥
 ચાનિ જિસમુક હિસુ બે દસાહ ક્યાજિ ગવ

बार ज्ञन नखु वॉज्यथस ज्यूनुथ थज्जर ॥
 मीठ्य दिथ , गुलि मेठि शजुरुक बाव दिथ
 दूदु गल्यन सुती छु द्युतमुत चोन सबर ॥
 चालुनुक , व्यस्तारनुक , व्यवहार दिथ
 बब तु माँजी रोज़ि कांचान ड्यकु बजर ॥

(2)

छ्यपल छाय रटुन्य गँछः
 दृष्टव माय वटुन्य गँछ ॥
 शबस गँछः गिंदुन्य किच
 दूहस पान खटुन्य गँछ ॥
 वुछान तसुंद अँछव नूर
 नज्जर अदु गटुन्य गँछ ॥
 गेविथ तसुंद्य म्वलुल्य गीत
 जब्बान अदु नटुन्य गँछ ॥
 पचलुन्य गँछ्य गुलुय गुल
 तु ख्वश बोय छटुन्य गँछ ॥

जु गजलु

महफूज जान

(1)

चु नय आसख तु लसनुच आश रोज्या
 चु नीरिथ वनतु चांग्यन गाश रोज्या ।

हवा डोल पोश पॅल्य आबन नचुन ह्योत
 मदॉनो चानि रोस गिंदु बाश रोज्या ।
 चु नय वाहरख कथन हुंद बोल बोशा
 ज़मीनस आसमानस वाश रोज्या ।
 नज़र अख चॉन्य छम सरमायि वुम्बरा
 चु नय वुछहम दिलस कांह राश रोज्या ।
 च नय मँज़्य कथ तुलख सान्यन दिलन हुंज़
 कथन महफूज़ु कांह पुरखाश रोज्या ।

(2)

दर परदु म थाव दोद दिलुक बाव मदॉनो
 सीनुच यि चुनुन्य पोशि फुलय छाव मदॉनो ।
 मशहूरि जमान दिल छि तपान अँशकुनी मनकल
 हुसनस ति छु कुनि सातु दिवान ताव मदॉनो ।
 रातुच स्व क्रिहन्य राथ मैशराँव मे सॉरय
 तथ ओस नु कांह दाव न कांह बाव मदॉनो ।
 रातन दृहन गव फेरु नेसुफ वाँस मे राँवुम
 चान्यव चिह्यव ल्वकचार फिरिथ आव मदॉनो ।
 कथु चानि छे अथु रॅट्य रॅट्य हावान मे दिलन कुन
 बैयि आसि वथुन शहरस सुय वाव मदॉनो ।
 इनसाफि ख्वदा कर तु बु मा रोज़ु कुनी ज़ॅन्य
 येमि शहर न्यबर कांह ति अगर द्राव मदॉनो ।
 टाकारु छि हावान महफूज़ु दिलुच दग
 आकार छु सुय पोश सुय चाव मदॉनो ।

अद् याद मा रुद

सोम नाथ भट्ट वीर

दिलन गॅयि वुल्य तु जँद्य अद् याद मा रुद ।
 शिलन छ्वख सासु बैद्य अद् याद मा रुद ।
 खनान गॅयि सुचानि सुत्यन ,क्रुर्य ख्वशकुय
 योतामथ नारु दैद्य अद् याद मा रुद ।
 तापल्यन मंज़ द्वहय रुद्य खेत्य यिपचि तल
 दपान पतु मूद्य स्रोद्य अद् याद मा रुद ।
 ववान गॅयि ब्यॉल्य दुश्मन नासु त्रासुक्य
 दवान खेत्य खॉर बोद्य अद् याद मा रुद ।
 हसर क्या द्राव छरिन्युय म्यांपुरायन
 छि पाहल्यन तीर्य वेद्य अद् याद मा रुद ।
 सु युस ओस काचि क्रिपना ह्युव ओतामथ
 सु किथु व्वन्य आव मैद्य अद् याद मा रुद ।
 वॅरिन लैट्य वॉर्य खश तकबीर पैर्य पैर्य
 बॅरिन रतु वानि च्वोद्य अद् याद मा रुद ।
 युथुय वीरन ति व्वपरन नालु मैत्य वॅर्य
 पनुन्य चॅल्य नॉर्य दैद्य अद् याद मा रुद ।

जु गङ्गलु

रोशन लाल भट रोशन

(1)

वॅम्य वॅरी तॉवीजु पन बॅल्य कथ हसद थोवुथ मै सुत्य
 दोस ऑसिथ दुश्मनी हुंद कोल वरतोवुथ मै सुत्य ।

यथ दिचम नरि ती छु आमुत बागि म्योनिस अजलसुय
 गॅय वटुस्य अर्मान यामथ पान लरि सोवुथ मे सुत्य ।
 बॅल्य हसौं दूर्यर छु प्योमुत एतिबारुक्य नकशि डॅल्य
 तुनि ति क्या गव प्रुछ तु पानस पानु ब्यन ज्ञोनुथ मे सुत्य ।
 यथ बहारस पोश फ्वलुहान तिम चमन सरि आब गॅय
 चरय मतिस यथ यावुनस मंज वूछ गिंदुन त्रोवुथ मे सुत्य
 सहल व्यतरावुन छु मा यथ अशकु सँदरस मंज वॅसिथ
 रोशनो वन ज्ञांह ति कर शेहजार अख छोवुथ मे सुत्य ।

(2)

स्वनु सॉव्य पोशन हुंद फ्वलुन अज्ज याद प्योम
 सुय आरु बलन हुंद ग्रजुन अज्ज याद प्योम ।
 गोव छायि गित्यन डेर पोज्ज मेय ब्रॉत्य गॉम
 मनसावि मचि वति हुंद पकुन अज्ज याद प्योम ।
 सन लैंज तु अकुस डोल मै यारुज्ज गयि वटुस्य
 कथ रॉव , शोकस प्यव हरुन अज्ज याद प्योम ।
 दिन्य लाफ पज्जन मा , वुडख असमॉन्य कोत
 मन म्योन सरासर परुन अज्ज याद प्योम ।
 वावस ति कर ज्ञांह याद प्यव अफसानु म्योन
 हावस मै सुय अडु गोर वलुन अज्ज याद प्योम ।
 कमि आयि ल्यूखुम रोशनो या वुछ गज्जल
 अंदाजु क्या शारुक रलुन अज्ज याद प्योम ।

लोलु शाँयरी

जु नज्जमु

रसुल मीर

(1)

रोश मय रोश हय पोशिमॉलिये लो
 बोश हुसनस रोज़ी नु कॉलिये लो ।

जुलफि काकुल जंजीर किनु छुय ज़ाल
 अॅलिफ सपुन कद चोन डींशिथ दाल
 सरवु शमशाद हेमथ ऑलिये लो
 बोश हुसनस रोज़ी नु कॉलिये लो ।

छा यि काकुल किनु आँयीनस आह
 नतु फ्राँसु पेठु बिस्समल्ला
 पानु ल्यूखमुत छु तॅम्य ज़ोलजलॉलिये लो
 बोश हुसनस रोज़ी नु कॉलिये लो ।

अशकु पेचान ज़न अरगवानस मंज़
 खाचु ज़ून ज़न दून शहमारन मंज़
 न्नखिश चीनस जुनार नॉलिये लो
 बोश हुसनस रोज़ी नु कॉलिये लो ।

कंदु खोतु मीठ्य क्या वुठ चॉनी
 लाल यिमन या कवति रुमॉनी
 अख मजुदार बैयि व्वज़ॉलिये लो
 बोश हुसनस रोज़ी नु कॉलिये लो ।

सीनु दोदमुत रसुल मीर हावी कस
 छुय नु इंसाफ यिवान दरमयॉनी वस

अशकु नारनकॉतया जाँलिये लो
बोश हुसनस रोजी नु कॉलिये लो ।

(2)

समसार कम कम गंदर गॉली
ती बोज्ज स्वंदरमॉलिये ।

ताबान रोख चोन माहि मिसॉली
लूबान दि सॉन्य बॉलिये
सुबान व्हडुन्य तल छिय वॉली
ती बोज्ज स्वंदरमॉलिये ।

दरदय गामुच खोरदय सॉली
परदु थोद तुल बॉलिये
इतलास वरदन शूबी नॉली
ती बोज्ज स्वंदरमॉलिये ।

सॉबल मसतस म चठ जाँली
तंबलन दिल सॉन्य बॉलिये
रंबल काकुल वॅम्य संबॉली
ती बोज्ज स्वंदरमॉलिये ।

आँलु तु नाबद बादम खॉली
बैयि कथ छु मॉल बॉलिये
यिखना येलि बु सोज़य डॉली
ती बोज्ज स्वंदरमॉलिये ।

नॉघ्य रायिन्य ह्हा ही मझॉली
मजनून खानुन्य बॉलिये
शालुमार प्रारान लालु सवॉली
ती बोज्ज स्वंदरमॉलिये ।

शुर्य अदब

यकृत
(पंचतंत्र मंजु)
 प्रेम नाथ कौल अर्पण

मिसालुनुय मंज छेय यि ति अख मिसाल
 दपान तनु गोव वारयाह काल
 कोतर ख्यजाह अख वुफान
 असमानु प्यठ ओर योर वुछान
 ख्यनु बापथ दानु छांडान
 कुनि कैह ओसुख नु लबनु यिवान
 जंगलव तु मॉदानव प्योर्च वुडान
 गनटु वादव प्यटु आँस्य परेशान
 अख सफेद कोतरा व्यजुल पंजि वोल
 ज़्युठ तिहुंद जन सारिनुय हुंद मोल
 कोतरन हुंद सु राजु स्यठाह जान
 सारिनुय ब्रोंह ब्रोंह ओस वुफान
 अँक्य कोतरन वोनुस बन वसुहव
 थुक्य स्यठाह अँस्य वाश कडुहव
 जिठ्य कोतरन वोनुख छुस बु जानान
 बैयि ह्यमथाह वैरिव ती गछि जान
 यी वनान नज़रा दिच्युन ब्वन कुन
 ख्वश गैछिथ वोनुन बाकुयन कुन
 दूरि क्याहताम छुम नज़रि गछान
 सफेद तोमुल ह्युव बासान

सारिवुय वोनुहोस छु पॅञ्ज्य पॉठ्य
 छँकरिथ थोवमुत वॅम्य ताम टॉठ्य
 दर असुल अँक्य शिकॉर्य ओस छोकमुत
 अँथ्य प्यठ ज़ाल तॅम्य वाहरोवमुत
 पानु ओस दूरि कुल्य शिहलिस शौंगमुत
 शिकारस प्रॉर्य प्रॉर्य गोमुत आरुकोत
 कोतरव फल वुछ वॅथ्य जठ पठ
 ब्बाछि हॅत्य आँस्य द्युतुख सॉरिसुय अठ
 ख्यथ येलि कोर तिमव वुडुनुक संज़
 तिम फसेमुत्य आँस्य ज़ालस मंज़
 हालि बद गव तिमन वॅछ स्यठाह नठ
 करुहन क्याह तिमन लॅज छरटु छरठ
 ज़ठिच कोतरन वॅन्य तिमन अख कथ
 यकुत वॅरिव हॉरिव मु ह्यमथ
 यिकुवटु सॉरिय लागव ज़ोर
 जाल द्यथ च़लव बालु अपोर
 तति छु रोजान म्योन गगर यारा
 बस सुय सोनुय करि चारा
 यि बूजिथ सारिवुय वॅर कुनी कथ
 द्रसु दिथ ह्योर खॅत्य ज़ाल ह्यथ
 शिकॉर्य दूरि वुछ आव लारान
 करिहे क्याह गोव सख पशेमान
 मालुहॉन गैयि अथु ज़ालु हॉन ह्यथ
 गरु कुन द्राव बैयि अफसूस ख्यथ
 ज़ाल ह्यथ कोतर आँस्य वुडान
 वॅत्य तथ जायि तिम वुफान वुफान

રાજુ સુંદ ગગર યાર રોજાન
 વેથ્ય ત૱ત્ય થુય બન આરામુ સાન
 ગગરન વુછ ગવડુ ગોસ હોબથ
 અમા કુસ આવ યિ ફોજા હ્યાથ
 પતુ કોતર યાર પ્રજુનોવુન
 વાજિ મંજુ, દ્રાવ આવ તસ બ્રોંહ કુન
 કોતર રાજન વોનુસ જલ જલ
 મ્વકલાવ અસિ કર મુશકિલ હલ
 ગગરન દંદવ સૃત્ય જાલ ત્રુકુરોવ
 અખ અખ કોતુર ત૱મ્ય મ્વકલોવ
 જિઠ્ય કોતરન કોર શુકુર અદા
 ગગરન વેંરુસ લોલુ હેંચ નજરાહ
 બાયો યાદ થોવિવ અખ કથ
 પેંજ્ય પૉઠ્ય યકૃતિસ મંજ છુ તાકથ ॥

(પ્રાનિ કથ 2000 કિતાબિ મંજુ)

વાખ ગોછ. ગરુ ગરુ વાતુન

દેવનાગરી લિપિ મંજ છુ કોંશુર પરુન સેંહલ । કોંશુર પરનુ ખોતરુ છે
 દિલચસ્પી બડાવુન્ય તુ બરકરાર થાવુન્ય જરૂરી । અમિ ખોતરુ હોકિ
 વાખ અખ અંહમ વસીલુ બેનિથ । યિ ગોછ સારિનુય ગરન મંજ વાતુન ।
 કોંશિર જબાન છે સોન્ય પ્રજનથ, અસિ છે યિ કુનિ તિ સૂરતસ મંજ
 કોંધિમ થવુન્ય । વાખુ ખોતરુ સૂજિવ તુ સોજનોવિવ ચંદુ । વાખ-
 પરિવારસ દિયિવ વુસજાર ।

स्वखन छुस

(यि कालम ओस बाकौयिद पॉळ्य वाखस मंज छपान तु परन वाल्यव
ओस स्यठाह पसंद कोरमुत । यथ मंज छु अख किरदार स्वखानंद
लेखकस निश यिवान तु सवालु जवाब करान । तॅमिस तंग करान तु
बाजे छुस पॉटल करान । न्वक्तु छु सही तुलान तु दॅलील ति छु सही
दिवान । मगर लेखक सॉबस कति छु यूत सबुर या द्यमाग जि सनि ।
बोज्जुन छुस प्यवान ।

तोह्य ति बूजिव । ख्यालय व्यथिव तु असि लीखिव चिठि मंज ।
अँस्य करव वाखस मंज शॉमिल । -सं०)

सोन सि एम पी

रतन लाल शांत

गर्मस मंज कुस छु यछान दरबार करुन, मगर स्वखानंद येलि गरु आव
तु द्यमागस कांह कथ सनेयस, तस छु नु रोजान । गरि छु नेरान तु
वातान मे निश । मेय निश क्याजि ? या मे छे फुर्स्थ तस बोज्जनस ? न
सॉ स्व कति फुर्स्थ ? या बु छुसस नु इनकार करान ? आहनसॉ
येलि गरु आव तु वॅडिथ मा छुनुम । आँखुर बटु ब्रह्मन संस्कार छिना ।
गरु आमुत पोछ गव पानु बगवान । मगर युथुय गरु अचानुय छु बु छुसन
चाय चावान तु पानु छुस अपोर तरान । वॅनिन क्या छुस वनुन । बूलिन
कोताह बोलि । बोज्यस म्याँन्य गरु वाजेन्य । बोजान ति छस स्व कन
दॅरिथ । मॅंज्य मॅंज्य छस आ ऊ ति करान, युथ स्वखानंदस बास
रोज्जि जि यि वनान छुसस ति छुस श्रपान । मगर तस ति छे कॉम
आसान । गरुचि दॅह कामि । स्व छे व्यथुन यछान मगर यि कोत

त्राव्यस-ग्वडु बोज । हा पतु करख । हतबी यि कथ वनी नु कांह ।
 वॅन्य वॅन्य छुस पानस ब्रोंह कनि बेहनॉविथ तकरीर चालू थवान । मगर
 कोताह चालि मनुश ? आँखुर आव सु दृह, स्व गॅर आयि येलि मे
 डेकुबजि वोन जि अगर स्वखानंद यिथ चौलुख या अपोर तोरुख, बु
 नेरय तमी विजि गरि तु गंटि दृयि गंटि यिमय फीरिथ । कथु छ्य
 चुकावुनि तु पानु चुकावुस । बोजुन छ्य तु बोजुस । मे छु नु तनु प्यठु
 चारु लगान । स्वखानंदस ब्रोंठु कनि बिहिथ हुं हुं करान छुस तॅती
 बिहान । दिलु अँदुर्य छुस क्याहताम सौंचान रोजान तु नेबुर्य छुस
 येमिस आ, अवु करान रोजान ।

मगर यि सूंचिज्यव नु तोह्या जि स्वखानंदस अं-आ वॅरिथ मा
 गव मसलु हल । सु छु नु सिरिफ स्टेटमेंट दिवान बॅल्कि सवाल ति
 प्रुछान । कैह नतु कैह जवाब छु द्युनुय प्यवान । बस युतुय छु तॅमिस
 ति ज़रूरथ । तसुंद मानोलाग छु डायलाग बनान । बोज्न वोल छु
 पानय शॉमिल गछान ।

पॅडिथ स्वखानंद छु नु कौच । बाज्जे छु त्युथ सवाल त्रावान जि
 इनसानस छु चकर यिवान । जवाब छु नु बनानुय कैह ।

बुछितव अकि दृह आव तु यिवान यिवानुय प्रुछुन-हे पॅडिथ ।
 वन सॉ सोन सी एम पी (C M P) क्याह छु ?

सी एम पी ? बु लोगुस सौंचिनि । क्याहताम कहॉनी किनु
 लेख लेखनि बेछोस तु यि सवाल बूजिथ गव सोरुय पुलाट वुलाट
 मॅशिथ ।

सी एम पी ? मे तोर नु फिकिरि । मे वोनमस ।

तॅम्य त्रोव ठाह ठाह वॅरिथ असुन । चऱ्य सुबु शाम अंगरीज्य
 अखबार तु मैगजीनुय यॉत्य परान आसान छुख तु यि सी एम पी तोरुय
 ना फिकिरीय ?

અંગરીજ્ય છુ સોન ખ્યોન ચોન, વુરુન-વથુરુન | બટુ સુંદિ
ખોતર છુ અંગરીજ્ય જાનુન બરાબર અંલિમ આસનસ | અંગરીજ્ય પૉર્ચ્ય
તોગુસ જુમલ લેખુન યા અંગરીજ્ય કિતાબન દ્વન હુંદ નાવ છુસ મોલૂમ તુ
સુ ગવ સ્કાલર, એજુકેટિડ વરનુ છુ અન-પડ, ચાહે દુનિયાહુક વ્યવહાર
કૂત તિ તંગિ નુ તસ | બુ પ્યોસ ત્રેશિ | મે દોપ પાના પ્યોખા સી એમ પી
છુ નુ મે યાદુય પ્યવાન | આંખરસ વોનમસ લ્વતી દંદ દુવિથુય-
કમ્યૂનિસ પાર્ટી માર્કસિસ્ટ |

તેંસ્ય ત્રોવ જ્યાદુ બડિ અસન ખંગાલુ | મૌનિથુ હાર ? સુ ગવ
સી પી એમ | બુ પ્યોસ પાયસ તુ ગેંયમ છ્ઘવપુ |

તેંમિસ આસિ મે પ્યઠ આર આમુત | દોપુન, સી એમ પી ગવ
કામન મિનિમમ પ્રોગ્રામ | કાંગ્રેસ સરકારન છુ ના યુથુય અખ પ્રોગ્રામ
બનોવમુત યથ મંજ બાકૃય સુત્ય બોંજ પાર્ટ્યન હુંદ્ય પ્રોગ્રામ તિ શોમિલ
છિ |

મે પ્યવ યાદ તુ યખદમ વોનમસ, આ અ, યેલિ બ્યોન બ્યોન
રાયન, સોંચન તુ મકસદન હુંજુ પાર્ટ્યિ સમાન તુ હકૂમથ ચલાવાન છે
તિમન છુ યુથ સાઝા કાર્યક્રમ બનાવુન પ્યવાન | યિ વેનિથ રોટ મે બોશ તુ
બુમ વાહરોવિથ વુછુમ તસ કુન જિ વન ક્યાહ છુખ વનાન ? મે સુત્ય નુ
ચાલોકી |

મગર તેંસ્ય લોય પ્યઠય બ્યાખ કમચિ દબ, - બટુ મુ તુલ,
ઠેર | વન આસિ બટન હુંદ સી એમ પી ક્યાહ છુ ?

સોન સી એમ પી ? યિ મા છુ મે બેકુલ જાનાન | અંસ્ય છિ
અકોય કમ્યુનિટી, અકોય જમાથ, અકોય જાથ, અસિ કથ સના છુ
જરૂરથ સી એમ પી યાને સાઝા ન્યૂનતમ કાર્યક્રમ | અંસ્ય છા અખ
અંકિસ નિશ અલગ કેહ ?

પંડિથ સ્વખાનંદ છુ યખદમ બુથ્યુક હાવ બાવ પેરિથ નિવાન |
તેંસ્ય આસિ વુછુમત યિ હા ગવ દ્વલાબસ | યિ હા છુ અકિ બાલ ખસાન તુ

बैयि वसान । वोथुम- हे पॅडिथ ! क्या छुख सोंचान ? असि बटन छा
कैह सी एम पी किनु न ? किनु चॉन्य किन्य छु नु असि ज़रूरथुय ?

मे आयि कोबस लथ कारगर । यखदम वोथसस - आ आ,
असि कथ क्युत छु सी एम पी ? असि क्याह अख अँकिस सुत्य कैह
मतबेद छाकु....नि....प्यठ

वनान वनान गैयि मे गलि ज्यव तु तॅम्य ज्ञोन गनीमथ जि मोकु
छु यहोय वार करनुक । वन...वन...रुक्योख क्याज़ि ?

मगर पज़र गव यि कि मे च्यून यखदम जि बु छुस अपुज़ वनान
तु अपज़िस छिनु कोठ्य आसान । मतबेद छि असि आँथु रोस । अँस्य
छि अख अँकिस निश ब्योनुय ब्योन, अलगुय अलग । मे गयि छ़वपु ।
मगर बचोवनस तॅमी ।

स्वखानंद वोथ तु वनान वनान द्राव - “मे पेयी कॉम याद । बु
द्रासय ।

बु रुदुस तस दूर ताम वुछान ।

कॉशुर हेछनु खॉतर कैह सामग्री

१. स्पोकन कश्मीरी : ए लैंगवेज कोर्स
२. ए कोर्स इन कश्मीरी लैंगवेज
३. माडन कश्मीरी ग्रामर
४. ऐन इनटॅसिव कोर्स इन कश्मीरी
५. ए केसिट कोर्स इन कश्मीरी
६. वॅलिव कॉशुर हेछव

यिमन किताबन हुंज़ पूर ज्ञानकॉरी वॅरिव हॉसिल - एडिटर

तबसुर

आँखरी फॉसल (अफसानु सोंबरन) ओमकार कौल,
वितस्ता, दिल्ली 2009, म्वल रु 200.

यि अफसानु सोंबरन छे कॉशिरिस अदबी सरमायस मंज अख
अहम बैरचर करान। अफसानु निगार ओमकार कौल सॉब छि पनुन्यन
मुशॉहिदन तु इनसाँनी तजरुबन, अफसानुकिस कॉलिबस मंज त्रॉविथ
पेश करान तु यि छु अथ मंज कामियाब ति गोमुत। यिम अफसानु छि
छोट्य तु परनवोल छु अफसानु निगार सुंदिस तजरुबस या मुशॉहिदस
ताम आसाँनी सान वातान। यिमन मंज छु कहाँनी हुंद अनसर गॉलिब ,
येमि किन्य कॉरी सुंज दिलचस्पी बरकरार रोजान छे।

“पखु” अफसानुक किरदार सवितायि हुंज मॉज छे अख
गरेलू जनान। तस छु हमसोस जि तम्य छु नु ज्यादु पोरमुत तु
अवय छे स्व सिरिफ बतु रनान तु गरस मंज कॉद। अथ
किरदारस यिम ति क्रमी तु कोतॉही पानस मंज नजरि यिवान छे,
तिम छे स्व पनुनि कोरि सवितायि मंज दूर करनि यछान तु
पनुन्य ज्याँती तमाह पनुनि कोरि मंज जमाह अनुन्य यछान।
सविता आँस नु मुलकु न्यबर द्रामुच मगर यैलि तस मुलकु न्यबर
गछनुक मोकु म्यूल, पतु छु तम्यसुंदान खॉहिशातन हुंद दॉयिरु
वैसी सपदान। इनसानस छे प्रथ नोव चीज वुछिथ अँछ तंबलान।
यि किरदार छु, यि हकीकथ वतलावान जि इनसाँनी खॉहिशातन
छु नु कांह हद। बकोलि गॉलिब;-

हजारों खाहिशें एसी कि हर खाहिशा पे दम निकले
बहुत निकले मेरे अर्मान लेकिन फिर भी कम निकले॥

“તમાહ” અફસાનુ છુ નવિ પુયિ હુંદિ દેસ્ય પનુન્યન બુજરગન હુંદ્યન એહસાસન તુ જજબાતન હુંદ ખયાલ થાવનુ બજાયિ તિમન સૃત્ય બુથ્ય લાગય કરનુક મસલ બ્રોંહ કુન અનાન । રાથ તામ યુસ ખાનદાર , ગરુક મૉલિખ ઓસ , સુ છુ પનુનિ આશિનિ હુંદિ મરનુ પતુ બેકસ ગછાન તુ ન્વશ છે તસ બે કદરી કરાન । સ્વ છે પનુનિસ ખાનદારસ , મૉલિસ નિશ યિનસ પ્યઠ તિ એતિરાજ કરાન । બુઝ્ય બબસ છુ પનુનિસ જુરિસ સૃત્ય ખૂની રિશતુ તુ અખ જજબોતી લગાવ । મગર ન્વશ છે નુ અમ્યુક ખયાલ થાવાન બલિક છે અથ બરઅકુસ હૈહર બાબસ પર છ્યોન કરાન । કોંશિરિ જ્બાંન્ય મંજ છુ અખ મહાવર ‘હશ બનિ નુ મોંજ તુ ન્વશ બનિ નુ કૂર’ અખ કૂર યેલિ ન્વશ બંનિથ વૉરિવ્ય ગરસ મંજ વાતાન છે, અમિ પતુ છિ ગરિક્ય હાલાત બદલાન તુ ન્વશ છે પનુનિસ બોંચસ તુ શરિસ પ્યઠ પનુન હખ જ્ઞાનિથ બાક્ય સારિન્ય વૉરિવ્ય બોંચન પાનસ મુખ્યાંલિફ તસવુર કરાન । અથ બર અકસ છે માલિન્યન કુન ગોશિ નરુમ થાવાન । યિ સૂરતિ હાલ સમજનસ મંજ છુ કોંશિરિ જ્બાંન્ય હુંદ યિ મહાવર મદદ કરાન;-

વૉરિવ પોછ લોંગ્ય તોસ ક્રોછ
માલિન્ય પોછ ગરિ ગરિ ગોછલ્લ

“ન્વશ” અફસાનસ મંજ છે અખ હશ, ન્વશિ હુંદ્ય સિતમ વનાન, મગર નેચિવ્ય સુંદ્ય ઓંબ છિસ નજરન બ્રોંહ કનિ ગોંબ ગછાન । અંમિસ છુ યેમિ કથિ હુંદ દુખ જિ અંસ્ય સુંદ નેચુવ તિ છુ નુ મોંલ્ય સુંદ્ય પોંઠ્ય રશવુ કમાવનુક ફન જાનાન ।

“ચોર” અફસાનુક અખ કિરદાર નિરનજન નાથ છુ નુ પનુન ગામ તુ હમસાયિ ત્રાવિથ ચલાન બલિક છુ તિમન સૃત્ય યિ તિ હાલાતન હુંદ હેમતુ સાન મુકાબલુ કરાન । બેયિ ઓસ નુ યિ કોરિ પ્યઠ બોજ બનુન યછાન । અમિસ છુ પનુનિસ અંદ્ય પેંકસિ સૃત્ય સોન જજબોતી રિશતુ । યિ કિરદાર છુ દૂર અંદેશ તુ તજરુબુકાર । અસ્ય સુંજિ કોરિ ચાંદરાની

છિ સોંરી લુખ ચોર ગેજરાન, તિક્યાજિ યિ આંસ પનુનિ મરજી હુંજ
માંલિખ। યિ છે નુ બદલવુન્યન મોસમન હુંદ્યન હવહાન સૃત્ય યીરુ ગઢાન
બલિક છે ડેંટિથ રોજાન। સ્વ છે નુ પનુન જમીન યા પનુન્ય પુરન કુનુન
દિવાન। યિ છે જોમિ રોજાન તુ માંલ્ય સુંદ અમાર છુ ચાંદ રાની કેશીરિ
તરનસ પ્યઠ આમાદુ કરાન। યિ છે તથ માહોલસ મંજ કુનિ ફિકિરિ તુ
ખોફુ વરોય ગઢાન તુ સલામથ પોઠ્ય વાપસ તિ યિવાન, યોમિ મંજુ યિ
વારયાહ વેરી બ્રોંહ ચેલિથ આમુચ આંસ। મગર યોત યિ પનુનિસ પાનસ
મહફૂજ થાવુન ખોતરુ આમુચ આંસ તતી છે યિ ખતરુ મહસૂસ કરાન।

કૌલ સોંબ છુ ઇનસોંની જિંદુગી હુંદ્ય તિમ નફસિયોતી તુ
જજ્બોતી પહલૂ વ્વતલાવાન યિમન બુનિયોદી તુ સકાફતી અહમિયથ છે
નિરનજન નાથુન વેંશીરિ મંજુય રોજુન તુ હમસાયન હુંદિ દેંસ્ય તેંસ્યસુંદ
ખયાલ થાવુન છુ યિ હાવાન જિ વુનિ તિ છે ઇનસોનિયથ જિંદુ, તુ
ઇનસોનિયતકિ જજબુક એહતિરામ કરન વોલ્ય તુ કદુર શિનાસ મૂજૂદ।

પાનસ અકલિ કુલ જાનન વોલ્ય રૂદ્ય પનુન્યન વહમન તુ
ગુમાનન હુંદ્ય જોલાનુ દ્યાથ યપારિ તમાશિ વુછાન। મગર લુકન હુંજન
નજરન મંજ ચોર તુ ફ્યાર નજરિ યિનુ વાજેન્ય છે પનુનિ સ્યઝરુ પજરુ
અપોર તેંસ્થિ, વહમન, ગુમાનન તુ ખેંદશન હુંદ્યન ખ્યાંલી દેવારન લુર
પાર વેંસ્થિ, વ્વમેદ, પછ તુ મિલચારક્ય સંગિ મીલ તુ રુચરુક્ય જવહર
નેન્ય કડાન। યિ છે સમોજી ઠર્યન હુંદ પરવા કરનુ વરોય, જિંદુગી હુંજ
નવિ વતુ તલાશ કરનુક્ય ફોસલુ પાનુ કરાન।

“આશ્રમ” અફસાનુ છુ હાવાન જિ ખોરસ વેંલિથ છુ શર તુ
શરસ વેંલિથ ખોર। ઇનસાન છુ રુચર કરાન મગર પતાહ છુસ નુ જિ
અમ્યુક નતીજિ ક્યા નેરિ। યિ છે ઇનસોંની વજૂદુચ સિતમ જરીફી જિ
ઇનસાન છુ નતીજિ નિશિ બૈ ખબર। બકોલિ શેખુલાલમ

નાબદ છુનુમ સ્યંદરુ કોંજ પાવે
સદ્રુ કોંજ મેઠચા કિનુ નાબદ ટોઠે

“‘डाक्टर सुंद मशवर’” अफसानु छु हावान जि जदीद जमानुक्य इनसॉनी रिशतु छि इनसान सुंदि कमरशल एपरोचि सुत्य लछि गछान तु यि छु ब्रंजि पतु ब्रंजि पनन्य विह्व बदलावान।

कौल सॉबु निस तखलीकी शऊरस पतुकनि छु अम्यसुंद अँद्य पैक्य माहोलुक स्यठाह सोन शऊर तु तखलीक कारस छुपानु ति अम्युक एतिराफ। यिम अफसानु छि चीन्यमुत्यन जँती तु समाँजी एहसासन तु रिशतन हुंज तरजुमाँनी करान। यिम कहानी छे तिथु पॉठ्य वनुन, आमचु जि परन वॉलिस छु यिमन हुंदि पोज आसनुक गुमान गछान।

अगर जन यिम अफसानु वॅशीरि न्यबर लेखनु आमुत्य छि मगर यिमन मंज व्वतलन वोल माहोल, वाकात, जबान तु महावर छु पूर पॉठ्य काँशुर। अथ मंज छु वॅशीरि हुंद लोल, लोह तु अमार आसनु अलावु रावन त्यो� ति। यिमन अफसानन मंज छु रलु मिल इनसॉनी तजरुबात, जज्बात, खॉहिशात, तवहुमात, नफसियात तु एहसासात ब्रोह कुन यिवान। यिमन मंज छि तिम इनसॉनी किरदार द्वुंठ्य गछान यिहुंद्य अकॉयिद ब्योन ब्योन आसनु बावजूद ति तिम अख अँकिस नखु डखु छि। गरि रुशिथ द्रामतिस छु दूरि रोजनु बावजूद पनुन अँदरोट कल कडान। अथ किरदारस मंज छि वसवसु ति तु एतिमाद ति। दिलन हुंज छाय ति तु आश ति। खदशाथ ति तु माय ति। वसवसु तु खदशाथ छि हावान जि अफसानवी किरदार येमि माहोलु मंज द्रामुत छु क्या सु कर्या तस दुबार कबूल किनु नु? रुशिथ चलनुक एहसास आसनस सुत्य छे मनुनावनु यिनुच आश ति गतु गीर्य करान।

डॉ० मुशताक अहमद मुनतज़िर

तुहंद वनुन

प्र० कौल सॉब,

वाख वुछिथ व्गनेयि बोयि शानु तिक्याजि वारयाहि कॉल्य पतु सपुद
अम्युक बोयि दर्शुन । वाखु कुल ओस शांत सॉबन वोवमुत तु अमिचि आबियॉरी
खॉतरु वॉर तिमव स्यठाह मेहनथ, चूंकि यि ऑस अख नॅव कूशिश, यथ मंज़
खॉलिस अदबी मवाद ओस, अम्युक वरताव तु तरतीब बेतरि ओस नॅविस
तजरुबस नॅव वथ शेरन्य । वैसे ति छु कोशुर मैगज्जीन चलावुन बालसा पोन्य
खारनस बराबर । कॉशिर ज्बान छि चुक्यदरव रोस । बोलन वॉल्य ताम हैतिन
छ्वकुन्य, लेखन वॉल्य छि ऑगजन प्यठ गॅजरावनस बराबर । कॉशिरिस
मैगज्जीनस पोछर द्युन तु गवड बरनु खॉतरु छु चुक तु लोल हाजथ । रिसालस
पकुनावनु खॉतरु छु पोंसु टूंक ति हाजथ, तथ ति छि अँस्य संकूचस कॉम
द्यावान । अगर लेखन वाल्यन तु परन वाल्यन हुंद वछि वॉलिजि अथु बंदुत मेलिहे
तु रिसालस तु कॉशिरिस अदबस तु ज्बाँन्य मेलि हे पोछर ।

वाखुकिस अथ स्वतुवनिस चाँगिस दुबारु जुव ज्यतु बखशनुच कॉम छि
व्वन्य तोहि हवालु करनुआमुच । यिमन ज्नन अथ मॉदानस मंज़ स्यठाह सोन तु
गोन अनुभव छु । आशा छे ज़ि अमिकिस जुवस ज्यतस तु तरतीबस लगि पोछर ।
लेखन वॉल्य, परन वॉल्य तु कॉशिरि ज्बाँन्य लोल बरन वॉल्य करन पोंसु टूंकि
किन्य, लेखव किन्य तु खेरीदॉरी बडावनु किन्य पनुन सहयोग । युथ ज्नन यि
मैगज्जीन नोव जहार प्रावि तु सुती लगि सानि माजि ज्यवि ति पोछर, घ्वसु आर
हचव अँछव असि व्यनती छि करान ।

डा० कौल सॉबस छु अकि लटि बोयि मुबारख जि तिमव ह्यॉच यि
मुश्किल कॉम मटि तु पनुन म्बलुल समय अमि बापथ मुशखस करनुक ह्योतुख
जिमु । सोन अथु बंदुत रोजि यिमन सुत्य तु वाख पकि आनु बानु सान ब्रोंह तु
प्रावि व्यनचार तु बुसजार ।

मोती लाल कौल नाज़

येमि अंकुक्य लेखन वॉल्य

श्री शंभुनाथ भट्ट हलीम, आई-1, कश्मीरी अपार्टमेंट्स, पीतमपुरा,

दिल्ली 110034.

श्री बाल कृष्ण संयासी, नई दिल्ली।

श्री सोम नाथ भट्ट वीर, 92, तीर्थ नगर बोहडी, तालाब तिलू ,

जम्मू 180002

श्री मोहन लाल आशा, रूपनगर, जम्मू ।

डॉ० रतन लाल शांत, 904 सुभाश नगर, जम्मू 180005

स्वर्गीय प्रो० हरि कृष्ण कौल

डॉ० गुलशन मजीद, इंसटीचूट आफ कश्मीर स्टाडीज, युनिवर्सिटी,

आफ कश्मीर, श्रीनगर 190006.

श्री त्रिलोकी नाथ धर कुंदन बैंगलोरु

श्री गुलाम नबी नाजिर, यारीपोरा, कुलगाम, कश्मीर।

श्रीमती सुनीता रैना पंडित, साहिबाबाद, गाज़ियाबाद।

डॉ० महफूज जान, कश्मीरी विभाग, युनिवर्सिटी आफ कश्मीर,, श्रीनगर

190006.

श्री मखन लाल कंवल, पुरखू कैप, जम्मू 181205.

श्री रोशनलाल रोशन, 469/8 सेक्टर ४, वैशाली, गाज़ियाबाद 201010

स्वर्गीय रसुल मीर

स्वर्गीय प्रेमनाथ कौल अर्पण

डॉ० मुशताक अहमद मुनतज़िर, सेंटर फार कम्परेटिव लिटरेचर, अलीगढ़

मुसलिम युनिवर्सिटी, अलीगढ़. 202002।

श्री मोती लाल नाज़, 95 नेहरू अपार्टमेंट्स, कालकाजी, नई दिल्ली -9।

श्री पी एन काचरा, 704, सब़ज़ार हाऊसिंग सोसयटी, प्लाट 4,

सेक्टर 45, फरीदाबाद।